

Atlantis

Број 1 Number • Пролеће 2005 Spring

Атлантски савет Србије и Црне Горе • Atlantic Council of Serbia and Montenegro

ВРЕМЕ ИНТЕГРАЦИЈА • THE TIME OF INTEGRATIONS

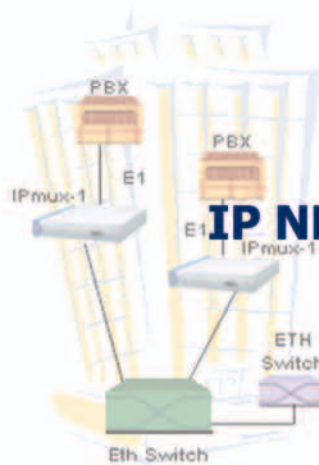
WIRELESS, IP, TDM

TeleGroup Solutions

COMBINED NETWORKS

FIBER TO THE DESK

IP NETWORKS FOR BUSINESS USERS

IP COMMUNICATION SYSTEMS

IP VIDEO SURVEILLANCE

IP OFFICE SOLUTIONS

PRODUCTION MILE DRAGIĆ

SAFETY MILITARY AND POLICE EQUIPMENT

WWW.ARMYEQUIPMENT.COM

For more than two decades
we have been dealing with production
of protective equipment according to
demands of Military, Police and other Security services.

We can say with pride that our products are
being utilized on all continents.

Our products feature: Unique design,
Extraordinary quality, Contemporary materials.

All the products have been tested in
recognized laboratories
and the quality was proven on the battle field.

Više od 20 godina,
mi proizvodimo opremu za potrebe vojske,
policije i drugih bezbednosnih službi.

Ponosimo se proizvodima koji su našli primenu
u bezbednosnim službama na svim kontinentima.

Naše proizvode karakteriše:

jedinstveni dizajn,

izuzetan kvalitet i najsavremeniji materijali.

Svi proizvodi su testirani u priznatim laboratorijama,
a kvalitet je dokazan u
borbenim uslovima.

•Helmets•Ballistic Vests•Ballistic Plates•EOD Squad Suits•NBC Suit•Overalls•Uniforms•
•Boots•Personal Ballistic Vests•Shoes•Gloves•Hats••Backpacks•Sleeping Bags•Tactical Vests•Belts•Holsters•
•Camouflage Suits•Camouflage Nets•Intervention Sets•Intervention Shields•Ballistic Shields•Rubber Batons•

•Šlemovi•Balistički prsluci•Balističke ploče•Kombinezoni•Odelo za razminiranje•

•OFZ odelo•Uniforme•Zaštitna obuća•Lični zaštitni prsluk•Obuća•Rukavice•Kape•Taktički prsluci•Opasači•Fotrole•Rančevi•

•Intervencijski štitovi•Maskirna odela•Maskirne mreže•Balistički štitovi•Gumene palice•Vreće za spavanje•Intervencijski kompleti•

Makedonska 11, 23000 Zrenjanin, Serbia and Montenegro; tel/fax:++381 23 530 457; 23 534 986; E-mail: mdragic@armyequipment.com

Microwave Makes It Happen

Faster access and greater coverage.

Mobile communications where and when you need it.

Breakthrough microwave technology from Harris makes it possible.

Harris is a leading global supplier of microwave digital radio systems. We build the telecommunications networks that support your business.

HARRIS

assuredcommunications™
Microwave

• Broadcast

• Government

• RF

www.harris.com

Број 1 Number • Пролеће 2005 Spring
Атлантски савет Србије и Црне Горе • Atlantic Council of Serbia and Montenegro

САДРЖАЈ / CONTENTS

Зашто „Атлантис”	– 6 –	Why “Atlantis”
Активно промовисање евроатлантских вредности	– 8 –	Active Promotion of Euro Atlantic Values
Заједничким напорима у евроатлантску будућност	– 14 –	Collective Efforts Towards an Euro Atlantic Future
Нова светска реалност	– 16 –	New World Reality
Солидарност у остваривању циљева	– 18 –	Solidarity in Realizing Goals
Дијалог, сарадња, партнерство	– 22 –	Dialogue, Cooperation, Partnership
Топлота севера	– 24 –	Northern Warmth
За узајамно прихватљиво и усаглашено решење	– 32 –	For a Mutually Acceptable and Coordinated Solution
Загревање пред почетак преговора	– 38 –	Warm-up Before the Beginning of Negotiations
Важан корак ка Бриселу	– 40 –	An Important Step Towards Brussels
Стратешки приоритет државе	– 42 –	Strategic Priority of the State
Подршка стварању партнерских односа	– 46 –	Support in Establishing Partnering Relations

Osnivač i izdavač / Founder and Publisher:
Atlantiski savet Srbije i Crne Gore / The Atlantic Council of Serbia and Montenegro

Uređivački odbor izdanja Atlantskog saveta SCG / Editorial Board: Branislav Anđelić, dr Srbobran Branković, Rodoljub Gerić, prof. dr Darko Marinković, Veljko Kadijević, Miloš Ladičorbić, Blagoje Ničić, Petar Popović • Za izdavača / For the Publisher: Vladan Živulović, predsednik / President • Glavni i odgovorni urednik / Editor-In-Chief: Veljko B. Kadijević • Redakcija / Editorial Work: Goran Popović, Jelena Jeličić, Milan Jovanović, Ivana Kojadinović, Mihailo Ilić, Lola Govedarica, Ana Đorđević • Fotograf / Photography: Aleksandar Kelić • Jezički redaktor i korektor / Language Editor: Nada Dragišić, prof. • Likovno-grafički urednik / Graphics & Layout: Aleksandar Švedić, akad. slikar • Sekretar redakcije / Editorial Secretary: Aleksandra Vučković • Prevod na engleski / English Translation: studenti Filološkog fakulteta u Beogradu, Katedra za anglistiku / Students of the Philological Faculty of Belgrade, Chair for English Studies: Senka Kankaraš, Bojana Nenadović, Jelena Protić, Nikolina Šašo, Marko Šundrić • Adresa Redakcije / Editorial Office Address: 11000 Beograd, Bul. JNA 83 / Boulevard JNA 83, Belgrade 11 000, Serbia and Montenegro • E-mail adresa / E-mail Address: atlantis@atlanticcouncil.org.yu • Elektronsko izdanje / Electronic Publication: www.atlanticcouncil.org.yu • Tel/fax: +381 11 3975-643, 2493-096, 2493-356 • Časopis izlazi tromesečno / Atlantis is a quarterly newsletter • Štampa / Printing: Štamparija/Printing Services TIMGRAF Beograd

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

Izdavanje ATLANTISA podržala je Vlada Kraljevine Norveške / Publication of *Atlantis* Supported by the Government of the Kingdom of Norway

ЗАШТО „АТЛАНТИС”

Поштовани пријатељи,

Пред вама је први број „Атлантиса”, гласила Атлантског савета Србије и Црне Горе. У том часопису, убудуће, јавности треба да се представља рад наше организације, њених пријатеља и сарадника, али и да се покрећу јавне дебате о питањима којима се бавимо.

Зашто смо основали Атлантски савет?

Атлантски савет је 2001. године основала група ентузијаста која је желела да убрза наше приближавање евроатлантској заједници. Земља се тада још с муком извлачила из окова диктатуре, примећивали су се први знаци консолидовања снага старог режима, трагична искуства и трауме из деведесетих година били су свежи, а реч „атлантски” још увек је била табу у јавном дискурсу. Довољан изазов за оне који нису желели да бесциљно плутају низ матицу, већ да пливају ка одређеном циљу, ако је потребно и узводно!

Ти наши пионирски кораци су се заснивали и на историјској чињеници да су Србија и Црна Гора током 20. века, укључујући и два светска рата, биле на страни западних савезника, тј. на страни земаља на чијим је мисаоним и политичким традицијама и идејама израсла садашња економско-политичка архитектура Европе и читаве западне хемисфере. Наша земља је због привржености том путу платила сурову цену, изражену у огромним људским и материјалним жртвама, али јој је тај историјски ангажман донео почасно место у породици европских народа. С друге стране, у кратком временском периоду, заслугом бескрупулозног диктаторског режима, нашла се на историјској странпутици, тј. на страни супротној од те историјске матице, и тако дошла на ивицу пропасти.

Сада се за повратак старим савезницима не траже никакве жртве. Напротив, показује се да је то једина рационална стратегија, која се поклапа и са нашим сопственим политичким вредностима и са нашом традицијом, али и са начелима реалполитике. Односно, избор стратешке политичке и одбрамбене оријентације није тежак јер се сада, као ретко кад у историји, поклапају добро и корисно: пут ка Европи је с моралног становишта добар, а са становишта политичког реализма – неминован и користан избор. Али многи људи – што због наведених траума, што због политичких манипуланата и демагога – још увек имају резерве према таквој оријентацији.

Зашто нам је потребан „Атлантис”?

На нашој јавној сцени се, уз оне који успешно спајају рад и јавну промоцију, могу препознати и два карактеристична типа организација. Први се може

именовати синтагмом „један човек – једна организација”, „one man show”, „ташна – машна”, или већ како вам драго. Том типу „организације” својствено је да се поистовећује само с једном особом, јер поред те особе, најчешће, и нема других активиста, а ни активности. Но, зато је наступ таквих личности (организација) у јавности горопадно агресиван и више подсећа на естраду него на озбиљно јавно деловање.

Супротан тип су они који су толико заокупљени својим радом да не воде рачуна о његовој јавној презентацији. А стара је истина: ако богаљ хоће а атлета неће да потрчи, резултат је исти.

Атлантски савет СЦГ повремено се опасно приближавао том другом типу организације. За непуне четири године рада, отворио је многа важна и до тада за нашу земљу забрављена врата, покренуо питања која се други нису усуђивали ни у сну да спомену, настојао да повеже оне који су морали да сарађују, али који из разних разлога то нису чинили, организовао бројне значајне скупове, покренуо стотине корисних иницијатива, организовао мноштво предавања и разговора међу доносиоцима важних одлука, студентима, обичним људима... По природи радохолици, његови чланови и активисти су, међутим, углавном били заокупљени тим својим послом и својом мисијом, а мање су се освртали на медије и јавност. Грешка! То сада увиђамо.

„Атлантис” је покушај да се боље представимо својим активистима, људима којима су блиски наши циљеви и онима који се колебају, али и онима који још увек тешко могу да превале преко језика реч „атлантски”. Да ли грешимо што истрајно понављамо да је за нашу земљу нужна потпуна интеграција у западне економске, политичке и војно-безбедносне структуре? Убеђени смо да су наше идеје дубоко морално засноване и рационално оправдане, и отворени смо за дијалог и са делом наше јавности који не дели таква уверења: на страницама „Атлантиса”, али и на сваком другом, „неутралном” терену.

Часопис треба да постане средиште из којег ће се, према целокупној друштвеној, политичкој и интелектуалној заједници, по принципу већих концентричних кругова, емитовати идеје сарадње и добре воље. Надамо се да ће то бити и почетак наших квалитетнијих односа како са заинтересованом, тако и с најширом јавношћу.

Са таквом надом, предајемо свим тим деловима јавности први број нашег часописа. Подразумева се, поштовани читаоци, да су ваши коментари и сугестије добродошли и да ћемо их размотрити с дужном пажњом.✓

Др Србобран БРАНКОВИЋ,
оснивач и члан Управног одбора Атлантског савета СЦГ

WHY “ATLANTIS”

Dear friends,

You have the first issue of the “Atlantis” in front of you, the newsletter of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro. The main aim of this magazine will be to present the work of our organization, its friends and associates to the public, and also to encourage public debates on the issues we deal with.

Why did we found the Atlantic Council?

The Atlantic Council was founded in 2001 by the group of the enthusiasts who wanted to speed up our approaching the Euro-Atlantic society. The country was with much difficulties still trying to free itself out of the chains of the dictatorship, the first signs of consolidations of the forces of the old regime were noticeable, the tragic experiences and the traumas from the nineties were still fresh, and the word “Atlantic” still represented the taboo in the public discourse. That was enough of a challenge for those who did not want aimlessly to float down the river, but to swim in the specific direction, up the river, if necessary.

Those pioneering steps of ours were based on the historical fact that during 20th century and both world wars, Serbia and Montenegro was on the side of the western allies, i.e. those countries on which philosophical and political traditions and ideas, the whole modern economical and political architecture of Europe and the whole western hemisphere was built. Due to the dedication to that path, our country paid cruel price, namely in many human and material sacrifices, but that historical engagement brought her to the honored place in the family of the European peoples. On the other side, in one short historical sidetrack, our country, due to unscrupulous dictatorial regime, find herself on the side opposite from this historical stream, and in that way came to the edge of her disaster.

Today, to return to the old allies there are no sacrifices required, on the contrary, it proves that it is the only rational strategy, which matches not only with our own political values and with our tradition, but also with the ideas of real-politics. In other words, the choice of the strategic, political and defense orientation is not hard, because now, as rarely in the history, the right and the useful overlap: the path to Europe from the moral point of view is the right one, and from the point of the political realism, it is an inevitable and useful choice. But many people, due to the mentioned traumas, or to political manipulators and demagogues, are still reserved concerning that orientation.

Why do we need the “Atlantis”?

On our public scene, along with those who successfully integrate their work with public promotion, two more characteristic types of organizations can be recognized:

the first one can be described with the phrase “one man – one organization” or “one man show”. That type of the organization is known for being identified with just one person, because in most cases there are no other activists nor activities, but the public performance of that person-organizations is terrifyingly aggressive and somehow it more resembles a show than a serious public acting.

The opposite type are those who are so occupied with their work that they do not pay attention to the public presentation of their work. And the old truth is: if a cripple does, and an athlete does not want to run, the result will be the same.

ASSCG would sometimes dangerously approach the second type of an organization. For almost four years of its work, the Council has opened many important, and until then, for our country locked doors; raised issues which many people have not dared to mention, not even in their dreams; aimed to bring together those who had to cooperate, but for some reasons did not; organized numerous significant meetings; started up hundreds of useful initiatives, delivered a great number of lectures and conversations among the makers of important decisions, students, common people... However, by nature workaholics, its members and activists have mostly been occupied with their work and their mission, not paying enough attention to the media and public. A mistake. Now we realize that.

The “Atlantis” is our try to present ourselves better to our activists, people who are close with our goals, those who have some doubts, but also to those who still hardly can utter the word “Atlantic”. Are we making a mistake because we constantly repeat that our country needs full integration into western economical, political, and military-defense structures? We are convinced that our ideas are deeply morally based and rationally justified and we are open for a dialogue with that part of our public that does not share these beliefs. On the pages of the “Atlantis”, as well as, on any other, “neutral” field.

The “Atlantis” is to become the center from which the ideas of cooperation and good will are to be spread on the principle of bigger concentric circles to the whole social, political and intellectual society. We hope that it will also be the beginning of our better relations with public, both interested in this subject, and the general one.

In that hope, we deliver the first issue of our newsletter to all the levels of public. All your comments and suggestions are understandably welcome, dear readers, and we will give them due consideration.✓

Dr. Srbobran BRANKOVIC
Founder and Board Member
of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro

Атлантски савет Србије и Црне Горе је невладина организација, основана 2001. године ради подршке укључивању земље у евроатлантске интеграције, и то пре свега у области безбедности. Након промена у октобру 2000. године, демократске власти су као свој најважнији циљ поставиле повратак земље у европску породицу народа и међународну заједницу. Међутим, чини се да се приближавање СЦГ евроатлантској заједници народа у сфери безбедности нашло у другом плану – што услед негативних искустава из блиске прошлости, што због страха политичких елита од могуће непопуларности због дубље сарадње са међународним и регионалним организацијама у области безбедности и одбране.

Управо зато је Атлантски савет и створен – да би указао на то да су, након читаве деценије сукоба и нестабилности у региону, интеграције у области безбедности и одбране предуслов успостављања дуготрајног мира, демократије и просперитета. Увиђајући неделовитост безбедности у постхладноратовском свету, Атлантски савет се снажно залаже за то да СЦГ постане чланица организација које су дале велики допринос стварању простора мира и безбедности

2004.

– Округли сто: „Партнерство и презентовање националног интереса”, одржан је у Београду, у марту 2004, у просторијама Атлантског савета СЦГ. У раду скупа учествовали су високи званичници НАТО-а г-дин. Роберт Сери и г-дин. Џори Касирдакис, и представници парламентарних странака у Србији да би разговарали како и на који начин треба презентовати национални интерес у Програму „Партнерство за мир”.

– Годишња конференција Атлантског савета СЦГ, под називом: „Западни Балкан – регионална безбедност и визија заједничког деловања на остваривању циљева евроатлантских интеграција – одржана је на Светом Стефану, 7. и 8. октобра 2004. године. У раду скупа учествовали су угледни страни и домаћи експерти и званичници (министар одбране СЦГ Првослав Давинић, председник Владе Црне Горе Мило Ђукановић, координатор НАТО-а за Балкан Жолт Рабаи, заменик генералног секретара НАТО-а Роберт Сери, шеф сектора за одбрану и сарадњу НАТО-а Џори Касирдакис, председник Асоцијације атлантског уговора Роберт Хантер и генерални секретар АТА Тролс Фролинг). Главна порука конференције је била да је потребно интензивирати регионалну сарадњу и унапредити сарадњу Србије и Црне Горе са Северноатлантским савезом.

– Пројекат „Добити од прикључења СЦГ Партнерству за мир” Атлантски савет је реализовао у два циклуса (јануар–март и окто-

Ниш, фебруар 2004.

Nis, February 2004

Св. Стефан, октобар 2004.

St. Stefan, October 2004

АКТИВНО ПРОМОВИСАЊЕ ЕВРОАТЛАНТСКИХ ВРЕДНОСТИ

Активно, а не вербално промовисање евроатлантских вредности и учешће у реформама сектора безбедности. Подршка државним органима у процесу приближавања Србије и Црне Горе евроатлантским безбедносним структурама.

од Ванкувера до Владивостока, а то су, пре свега, ОЕБС, Програм „Партнерство за мир” и НАТО. Један од главних циљева Атлантског савета јесте и реформа и модернизација сектора безбедности. Трагично убиство премијера Ђинђића у марту 2003. године показало је колика се цена може платити уколико се у тај процес не крене одлучно и на време.

Да би остварио наведене циљеве, Атлантски савет је у протекле четири године развио бројне активности: организовање међународних скупова (конференције, округли столови, семинари) у земљи, издавање различитих публи-

кација, учешће његових представника у раду међународних и домаћих стручних скупова, организовање предавања о користима од прикључења „Партнерству за мир” у великом броју градова у Србији и Црној Гори, и учешће у изради пројекта нове организације Министарства одбране и Фонда за реформу система одбране. Углед који је Атлантски савет стекао и на међународном нивоу потврђен је чланством у мрежи невладиних организација – Асоцијацији атлантског уговора (The Atlantic Treaty Association – ATA), у којој се налази више од 40 националних атлантских организација.

бар–децембар), у сарадњи са Владом Краљевине Холандије и Мегатренд универзитетом. Предавања су одржана у 24 града у Србији и Црној Гори и у четири команде корпуса Војске СЦГ. На тим трибинама су учествовали представници локалне самоуправе, Војске, полиције, академска популација, новинари локалних медија и грађани. Предавачи из Атлантског савета и Мегатренд универзитета говорили су о новим изазовима, ризицима и претњама безбедности државне заједнице и виталним интересима СЦГ; о неопходности реформе система одбране и Војске и мерама које морају да се предузму у вези с тим, као и о добитима од прикључења земље евроатлантским интеграцијама у области економије, политике и безбедности.

– На позив различитих међународних организација и институција, представници Атлантског савета СЦГ у 2004. години учествовали су у раду 15 конференција, семинара и округлих столова у 12 европских земаља. У раду тих скупова учествовало је 16 стручњака Атлантског савета.

2005.

– 17. јануар – Атлантски савет Канаде и Атлантски савет Србије и Црне Горе, уз подршку Министарства спољних послова Канаде, покренули су пројекат којим се упућује стажиста из Канаде на шестомесечни рад у Атлантски савет у Београду. Тај програм представља значајан корак ка изградњи ефективне

ACTIVE PROMOTION OF EURO-ATLANTIC VALUES

The Atlantic Council actively promotes Euro-Atlantic values and participation in Defense System reform. Support to state organs is also provided in the process of bringing Serbia and Montenegro closer to Euro-Atlantic security structures.

The Atlantic Council of Serbia and Montenegro is a non-governmental organization founded in 2001 with an aim to accelerate the process of Euro-Atlantic integration of Serbia and Montenegro, primarily in the field of security. After the changes in October 2000, the new democratic authorities put forward as their most important goal, the return of our country into the European family of peoples and in the international community. However, it seems that the process of advancement of Serbia and Montenegro towards the Euro-Atlantic community in the sphere of security has become marginalized – somewhat as a result of the recent negative experiences, and somewhat due to the fear of the political elite from possible unpopularity

which cooperation on a deeper level with the international and regional organizations engaged in security and defense may require.

This is precisely why the Atlantic Council has been set up – to point to the fact that, after a whole decade of conflicts and instability in the region, the integrations in the field of security and military issues are a precondition of establishing longstanding peace, democracy, and prosperity. Realizing the inseparable character of security in the post-Cold War world, the Atlantic Council has strongly supported the idea that Serbia and Montenegro should become a member of organizations which have given a great contribution in establishing a region of peace and

security from Vancouver to Vladivostok, and these are primarily OSCE, Partnership for Peace Program, and NATO. One of the main goals of the Atlantic Council is also the reform and modernization of the security sector. The tragic murder of the Prime Minister Djindjic in March 2003 demonstrated the price to be paid unless this process is entered decisively and on time.

In order to attain the mentioned goals, the Atlantic Council of Serbia and Montenegro has developed numerous activities during the past four years including: the organization of international assemblies (conferences, round tables, seminars) in the country, publication of various brochures and publications, participation of representatives of the Atlantic Council in the work of international and domestic assemblies, organization of lectures on the benefits of joining the Partnership for Peace program in a large number of cities across Serbia and Montenegro, participation in the development of a project on the new organization of the Ministry of Defense, and the development of a Fund for Reform of the Defense System. The reputation which the Atlantic Council has attained is also confirmed on an international level through its membership in the network of non-governmental organizations called the “Atlantic Treaty Association” (ATA), whose members include 40 national ATA organizations.

2004

– Round-table “Partnership and Presentation of National Interests” was held in Belgrade in March 2004, at the office of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro. Participants in this roundtable included: NATO High Officials Mr. Robert Sarry and Mr. George Kazirdakis, and representatives of Serbian Parliamentary parties, in order to discuss how and in which way to present national interests in the Partnership for Peace program.

– Annual Conference of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro, named “The West Balkans Regional Security and Vision of Common Action in Attaining the Goals of Euro Atlantic Integration” – was held on Saint Stefan, from October 7- 8th, 2004. The participants of the assembly included notable foreign and domestic experts, and officials (Defense Minister Prvoslav Davinic, President of the Government of Montenegro Milo Djukanovic, NATO Coordinator for the Balkans, Geolt Rabai, Deputy Secretary General of NATO Robert Sarry, Head of NATO Security and Cooperation Sector, George Katsirdakis, President of the Atlantic Treaty Association (ATA), and Secretary General Troels Frohling). The main message of the conference was the need for intensified regional cooperation, as well as the necessity of improving cooperation between Serbia and Montenegro and NATO.

– The project “Benefits of Serbia and Montenegro Joining the Partnership for Peace program” was held by the Atlantic Council in

6. мај 2005.

May 6th 2005

Нови Сад, април 2005.

Novi Sad, April 2005

сарадње између Канаде и СЦГ. Госпођица Лола Говедарица је задужена да ради на пројектима из области евроатлантских интеграција и одбрамбених односа са НАТО-ом и Европском унијом. Такође, она блиско сарађује са различитим међународним институцијама и учествује у организовању скупова који су усмерени на јачање регионалних иницијатива у Србији и Црној Гори.

– **26. јануар** – у просторијама Атлантског савета СЦГ одржан је састанак Форума за информисање у сектору безбедности (Security Sector Information Forum). Састанку су присуствовали представници следећих институција: ОЕБС-а, Амбасаде САД, Амбасаде Норвешке, Амбасаде Немачке, НДИ Србија (National Democratic Institute Serbia), Центра за цивилно-војне односе, ЕБЦО Балкана, Freedom House и Факултета цивилне одбране. Свака од тих организација је известила о својим спроведеним, текућим и планираним програмима у области реформи сектора безбедности.

– **1–2. фебруар** – на позив Атлантског савета Норвешке делегација Атлантског савета СЦГ учествовала је у раду 2. северноевропске и балтичке групе за едукацију у Ослу. Том приликом су успостављени бројни контакти са угледним личностима из Норвешке и других земаља, са којима је разговарано о могућностима рада на заједничким пројектима.

– **6. март** – председник Атлантског комитета Норвешке господин Крис Пребенсен био је гост Атлантског савета СЦГ. Тема посете је била билатерална сарадња двеју организација, као и разговори о заједничким пројектима.

– **25. март** – Атлантски савет је наставио са праксом организовања едукативних новинарских радионица за извештавање из области одбране и безбедности, под називом „Београдски форум новинара”. Прва овогодишња радионица, под покровитељством Владе Краљевине Норвешке, посвећена је теми: „Реформа система одбране СЦГ – оквир реформе, достигнути степен реформских захвата, наредни кораци”. У раду семинара учествовали су новинари 18 редакција писаних и електронских медија из Србије. О актуелним аспектима те теме говорили су: Милош Ладичорбић, члан Управног одбора АССЦГ, глпук. Слободан Косовац, извршни директор Министарства одбране СЦГ, глпук. Милан Зарић, помоћник министра одбране, гм. Светко Ковач, директор Војнобезбедносне агенције, и пук. Бранислав Аночић, заступник директора Војнообавештајне агенције.

– **7. април** – делегација Атлантског савета посетила је Извршно веће Војводине. Домаћини наше делегације били су: др Тихомир Симић, потпредседник, др Тамаш Корхец, потпредседник, Александар Кравић, представник Скупштине АП Војводине, Јован Вујачић, секретар за привреду, и Барбара Авдаловић, помоћник секретара за регионалну и међународну сарадњу. Током разговора и упознавања са активностима Извршног већа АП Војводине посебно је наглашена улога Војводине, као најразвијенијег региона у Србији, у убрзаном укључивању наше земље у европске и евроатлантске интеграције. У наставку посете главном граду АП Војводине, делегација Атлантског савета је посетила и Факултет за предузетни менаџмент. Том приликом је присуствовала предавању др Тихомира Симића о теми: „Перспективе привредног развоја Аутономне Покрајине Војводине”.

– **11. април** – у хотелу „Хајат” у Београду, у организацији Атлантског савета СЦГ и „Фонда за мир” (The Fund for Peace) из Вашингтона, одржана је радионица о теми: „Заједно у подухвату смањивања небезбедних вишкова ратног материјала”. Радионица је део програма сарадње НАТО-а и треба да укаже на важност безбедног уништавања вишкова наоружања и војне опреме у контексту реформе сектора безбедности и регионалне безбедности. У радионици су учвршћена знања и разумевање „алата” „Партнерства за мир” у промовисању транспарентности, учвршћивања цивилног друштва и појачање безбедности грађана и човекове околине. На скупу су говорили министар одбране СЦГ др Првослав Давинић, као и експерти из НАТО-а и других међународних организација.

– **15. април** – делегација Атлантског савета Србије и Црне Горе и представници Фондације шансе за стабилност из Сегедина (Laszlo Mecs and Gabor Nagy) одржали су састанак са потпредседником Извршног већа АП Војводине др Тамашом Корхецом. У разговору су договорене главне области и најзначајније теме будуће

Софија, мај 2005.

Sofia, May 2005

Хојел „Хајат”, април 2005.

Hyatt Regency Hotel, April 2005

13. мај 2005.

May 13th, 2005

25. март 2005.

March 25th, 2005

сарадње те две невладине организације у подршци државној политици Србије и Црне Горе на путу прикључивања евроатлантским интеграцијама и подршци регионалним пројектима Извршног већа Војводине.

– **22. април** – министар иностраних послова Републике Бугарске др Соломон Паси доделио је почасни знак Министарства иностраних послова Републике Бугарске – Златну лаворову грану г.

26. јануар 2005.

January 26th, 2005

H.E. Michael C. Polt

Москва, 21–26. фебруар 2005.

Moscow, February 21th – 26th, 2005

Влаган Живуловић

Andrew Prat

relationship between the two countries. Ms. Lola Govedarica, is working on projects dealing with Euro-Atlantic integration issues and defense relations with NATO and the EU. Ms. Govedarica works closely with various international institutions and assists in organizing conferences and seminars focused on strengthening regional initiatives across Serbia and Montenegro.

– **January 26th** – A meeting of the Security Sector Information Forum was hosted in the Board Room of the Atlantic Council of

Serbia and Montenegro. Representatives from various embassies and institutions were in attendance, including: the Embassy of the United States, Embassy of the Kingdom of Norway, German Embassy, OSCE, National Democratic Institute of Serbia, Centre for Civil Military Relations, European Bureau for Conscientious Objection, Freedom House, Bilateral Affairs Office, and the Faculty of Civil Defense. Each organization reported on concluded, ongoing, and planned Security Sector Reform Programs.

– **February 1st** – The Atlantic Council of the Kingdom of Norway invited a delegation from the ACSM to attend a meeting of the 2nd Northern European and Baltic Education Group of the ATA, held in Oslo from February 1st to 2nd. The meeting provided an opportunity for the ACSM delegation to network with a number of reputable figures from Norway and other countries, and to discuss the possibility of working on joint projects.

– **March 6th** – Mr. Chris Prebensen, President of the Atlantic Committee of Norway, was a guest of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro from March 6th to 8th, 2005. The occasion of his visit involved bilateral cooperation between the two Atlantic Councils, and discussions concerning future joint projects.

– **March 25th** – The Atlantic Council of Serbia and Montenegro continued its program of a media workshop on defense and security reporting under the name of “The Belgrade Media Forum”. The first workshop of the year: “Serbia and Montenegro Defense System Reform – Framework, Achieved Level, and Future Steps of Reform”, was supported by the Government of the Kingdom of Norway. Journalists from 18 different media outlets across Serbia participated in the event. Guest speakers on topics related to this issue included: Milos Ladicorbic, ACSM Board Member, Gen. Col. Slobodan Kosovac, Executive Director of the Ministry of Defence, Gen. Col. Milan Zaric, Assistant to the Minister of Defence, Gen. Major Svetko Kovac of the Military Security Agency and Col. Branislav Anocic, of the Military Intelligence Agency.

– **April 7th** – A delegation from the Atlantic Council of Serbia and Montenegro visited the Executive Council of Vojvodina. The hosts of the meeting were: Vice President Dr. Tihomir Simic, Vice President Dr. Tamas Korhec, Representative of the Autonomous Province of Vojvodina, Aleksandar Kravic, Secretary of the Public Economy, Jovan Vujacic, and Assistant to the Secretary for Regional and International Cooperation, Barbara Avdalovic. The meeting provided an opportunity for a discussion on the activities of the Executive Council of Vojvodina, and highlighted Vojvodina's role in the advanced integration of Serbia and Montenegro, insofar as it is the most developed region of Serbia. In continuing the visit to the main city of the Autonomous Province of Vojvodina, the delegation from the Atlantic Council visited the University of Business Management to attend a lecture by Dr. Tihomir Simic on the subject of: “Perspectives on the Development of Public Economy in the Autonomous Province of Vojvodina”.

– **April 11th** – The Atlantic Council of Serbia and Montenegro (ACSM), and The Fund for Peace, Washington DC, hosted a “TRUST: Together Reducing Unsafe Surplus Tools of War” workshop at the Hyatt Regency Hotel in Belgrade. The workshop, part of NATO's program of cooperation, highlighted the importance of safe destruction of surplus stocks in the context of defense reform and regional security, and raised awareness and understanding of Partnership for Peace tools such as the Trust Fund, in promoting transparency, strengthening the region's civil society, and enhancing the safety of civilians and the environment. Defense Minister Prvoslav Davinic, and various experts from NATO and other international organizations participated in workshop which provided an opportunity for participants to exchange views on the broader issue of the role of the Partnership for Peace in promoting disarmament, defense reform and enhancing security in the Euro-Atlantic area.

– **April 15th** – A delegation from the Atlantic Council of Serbia and Montenegro and representatives from the Chance for Stability Foundation from Segedin (Dr. Laszlo Mecs and Gabor Nagy), had a meeting with the Vice President of the Executive Council of the Autonomous Province of Vojvodina, Dr. Tamas Korhec. The discussions resulted in an agreement on the main areas of future cooperation between these two nongovernmental organizations, and the most important topics in support of state politics of Serbia and Montenegro on the path to Euro-Atlantic integrations and support for regional projects of the Executive Council of Vojvodina.

Владану Живуловићу, председнику Атлантског савета СЦГ, за лични допринос развоју бугарско-српских односа и ширењу вредности атлантске солидарности. У име господина Пасија, то одликовање уручио је амбасадор Бугарске у СЦГ др Јани Милчаков.

– **6. мај** – Атлантски савет Србије и Црне Горе угостио је делегацију Дипломатске академије из Беча, једну од најстаријих и најреспектабилнијих у свету. Том приликом, са 30 младих дипломата из целог света разговарано је о теми: „Нова политичка стварност Србије”. Младим дипломатама обратили су се: Бојан Димитријевић, саветник председника Републике Србије за питања одбране, и Миша Ђурковић, саветник председника Владе Србије за политичка питања.

– **10. мај** – делегација Атлантског савета СЦГ учествовала је у раду „Second Sofia Meeting of the Central and South Eastern Europe Security Forum” (CSEESF), који је одржан у Софији у организацији НАТО Инфо центра Бугарске, Атлантског савета Данске, Цаса НАТО из Румуније и Еуроатлантског клуба Македоније.

– **13. мај** – Атлантски савет СЦГ угостио је делегацију National War College-а из Вашингтона, на челу са директором Департмана за националну стратегију безбедности др Ројем Стафордом. Том приликом експерти Атлантског савета су им одржали предавања о актуелној политичкој ситуацији у СЦГ и о достигнутом степену реформи система одбране. Говорили су: др Србобран Бранковић, директор ТНС Медиа Галуп, гпук. Слободан Косовац, извршни директор Министарства одбране СЦГ, и г. Владан Марјановић, аналитичар ВИП магазина.

– **18. мај** – делегација Атлантског савета СЦГ учествовала је у раду годишњег састанка Асоцијације атлантског уговора (АТА), који је одржан у седишту НАТО-а у Бриселу. Састанак је организовао Одсек за јавну дипломатију НАТО-а и састојао се од различитих брифинга, округлих столова и едукативних радионица.

Организација младих Атлантског савета СЦГ
у 2004. и 2005. години

ДЕЛА МЛАДИХ АТЛАНТИСТА

Организација младих је део Атлантског савета СЦГ. Од оснивања (2002) имала је бројне активности и пуно успеха у ширењу евроатлантских идеја и вредности, а нарочито у протекле две године. Она окупља младе људе који својим радом желе да допринесу прикључењу наше земље у евроатлантску породицу народа. Млади атлантисти настоје да своје циљеве и принципе спроведу у дело кроз различите едукативне активности и пројекте.

2004.

– Чланови Организације младих били су модератори предавања о будућим изазовима НАТО-а, као и изазовима Србије и Црне Горе пред улазак у „Партнерство за мир”, које је студентима одржао ген-

H. E. Maurizio Massari

ерални секретар НАТО-а Јап де Хоп Схефер у јулу 2004. године током своје посете Београду.

– Међу делегацијама 37 држава које су крајем јуна 2004. године учествовале на Омладинском самиту НАТО-а у Истанбулу (Pan-Atlantic Student NATO Summit), који је одржан упоредо са самитом шефова држава и влада, била је и делегација младих Атлантског савета СЦГ. Путовање је организовано у оквиру пројекта „Балкан НАТО Бус”, како би делегације земаља из региона (Македонија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Албанија, Бугарска и Србија и Црна Гора) могле заједно да допунују у Истанбул. Чланови наше организације су на том самиту, поред бројних активности, имали прилику и да се сусретну са водећим светским политичарима и државницима.

– Током 2004. године, Организација младих је успела да организује више предавања и јавних трибина о проблемима безбедности, тероризма и реформе система одбране, али и да учествује у раду многих семинара и скупова у земљи. Гости Организације младих били су: Брус Џексон, председник комитета САД за ширење НАТО-а, Првослав Давинић, министар одбране СЦГ, Мајкл Полт, амбасадор САД у СЦГ, као и домаћи стручњаци за тероризам и безбедност, проф. др Драган Симеуновић, проф. др Дарко Маринковић и проф. др Младен Бајагић.

– Током 2004. године млади атлантисти имали су свеобухватну сарадњу са Мегатренд универзитетом, а заједничка сарадња је остварена и са Филолошким факултетом у Београду и Асоцијацијом младих дипломата.

– У оквиру међународних активности Атлантског савета СЦГ, млади су учествовали на семинарима и конференцијама у Бугарској, Данској, Словенији и Италији.

2005.

– **21–26. фебруар** – Соња Давинић, члан Организације младих, учествовала је у раду зимске школе „Нови безбедносни изазови и улога НАТО-а”, која је одржана у Москви, у организацији Центра за европске безбедносне студије.

– **28. фебруар – 4. март** – Ивана Којадиновић, члан Организације младих, била је полазник Школе реформе сектора безбедности у организацији Института Г17.

– **17–20. април** – Марко Ковачевић и Ивана Којадиновић учествовали су у Немачкој на семинару – симулацији о кризним ситуацијама, у организацији Асоцијације атлантског уговора (АТА) и Института за цивилно образовање Баден-Виртенберг.

– **11. мај** – пуковник Ендру Прат, директор програма за тероризам и безбедност на Колеу за међународне и безбедносне студије „Џори Маршал” у Гармиш-Партенкирхену, одржао је предавање за младе Атлантског савета о теми „Тероризам и интеграције”.

– **18. мај** – Амбасадор мисије ОЕБС-а у СЦГ г. Маурицио Масари примио је делегацију Организације младих АСЦЛГ у просторијама ОЕБС-а. Том приликом амбасадор Масари је упознао младе атлантике са улогом ОЕБС-а у реформи сектора безбедности у нашој земљи.

Jaap de Hoop Scheffer

– **April 22nd** – Mr. Vladan Zivulovic, President of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro (ACSM), was presented with a golden bay leaf branch by the Minister of Foreign Affairs for the Republic of Bulgaria, Mr. Solomon Passy, as a symbol of distinction in recognition of his personal contribution to the development of Bulgarian-Serbian relations, and for spreading values of Atlantic solidarity. The symbol of distinction was presented to Mr. Zivulovic on behalf of Minister Passy, by the Bulgarian Ambassador to Serbia and Montenegro, Dr. Yani Milchakov.

– **May 6th** – The Atlantic Council of Serbia and Montenegro hosted a delegation from the Diplomatic Academy of Vienna, one of the oldest and most respectable in the world. On this occasion, 30 young diplomats from around the world met to discuss the topic: “The New Political Reality of Serbia”. The meeting was opened by the President of the ACSM, Mr. Vladan Zivulovic, and continued with a discussion of defense issues headed by Bojan Dimitrijevic, Advisor to the President of the Republic of Serbia, and a talk by Misa Djurkovic, Advisor to the President of the Government of Serbia, on political issues. Representatives of the Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro were also in attendance of this briefing.

– **May 10th** – Representatives from the Atlantic Council of Serbia and Montenegro participated in the “Second Sofia Meeting of the Central and South Eastern Europe Security Forum” (CSEESF), held in organization with the NATO Info Center from Sofia, the Danish Atlantic Treaty Association, Casa NATO Romania, and the Euro-Atlantic Club of Macedonia was held at the Princess Hotel in Sofia.

– **May 13th** – The Atlantic Council of Serbia and Montenegro hosted a delegation from the National War College from Washington, led by the Director of the Department of National Security Strategy, Dr. Roy W. Stafford. On this occasion, experts from the Atlantic Council held a briefing on the topic: “The Political Reality of Serbia and Montenegro and Defense System Reform”. Speakers included: Dr. Srbobran Brankovic, Director of TNS Media Gallup, Slobodan Kosovac, Executive Director of the Ministry of Defense of Serbia and Montenegro, and Vladan Marjanovic, Analyst for VIP Magazine.

– **May 18th** – A delegation from the Atlantic Council of Serbia and Montenegro participated in the Annual Atlantic Treaty Association (ATA) Council Meeting, held at NATO Headquarters in Brussels. The meeting was organized by the Public Diplomacy Division, NATO Countries Section, and consisted of various briefings, round-tables, and educational workshops.

The Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro in 2004 and 2005.

THE WORK OF THE YOUNG ATLANTISTS

The Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro is an integral part of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro. Since its inception in 2002, it has engaged in numerous activities, and has had much success in spreading Euro-Atlantic ideas and values, particularly in the past two years of its work. The organization brings together young people who wish to contribute with their efforts to Serbia and Montenegro's entrance into the Euro-Atlantic family. Young Atlantists strive to realize their goals and implement their principles through various public activities, educational processes, and projects.

2004

– Members of the Youth Organization served as moderators in lectures on the future challenges of NATO, as well as the challenges which face Serbia and Montenegro on the eve of its entrance into the Partnership for Peace, held by NATO's Secretary General Jap de Hol Shefer during his visit to Belgrade in July 2004.

Штутгарт, 17–20. април 2005.

Stuttgart, April 17th – 20th, 2005

– The Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro was one of the delegations of 37 countries which participated in the NATO Youth Summit in Istanbul (Pan-Atlantic Student NATO Summit), which was held simultaneously with the Summit of Heads of State and Government in late June 2004. The trip was organized as a part of the “Balkans NATO Bus” project so as to enable the delegations from this region (Macedonia, Croatia, Bosnia and Hercegovina, Bulgaria and Serbia and Montenegro) to travel to Istanbul together. Apart from the numerous activities in this Summit, the members of the Organization also had the opportunity to meet the world's foremost politicians and statesmen.

– During 2004, the Youth Organization managed to organize several lectures and public discussions on the subject of security, terrorism and military reform, and also took part in numerous seminars and assemblies in the country which it did not directly initiate. The guests of the Organization included among others: Mr. Bruce Jackson, President of the USA Committee for the Enlargement of NATO, Mr. Prvoslav Davinic, Defense Minister of Serbia and Montenegro, Mr. Michael Polt, USA Ambassador to Serbia and Montenegro, as well as the domestic experts on terrorism and security, Prof. Dr. Dragan Simeunovic, Prof. Dr. Darko Marinkovic, and Prof. Dr. Mladen Bajagic.

– During this year, the Youth Organization of the Atlantic Council had fruitful cooperation with Megatrend University, and achieved mutual cooperation with the Faculty of Philology in Belgrade and the Association of Young Diplomats.

– In the framework of international activities of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro, the Youth Organization took part in seminars and conferences in Bulgaria, Denmark, Slovenia, and Italy.

2005

– **February 21st** – Ms. Sonja Davinic, Member of the Youth Organization of the Atlantic Council, participated at the Winter School “New Security Challenges and the Role of NATO”, held in Moscow and organized by the Centre for European Security Studies from February 21st to 26th.

– **February 28th** – Ms. Ivana Kojadinovic, Member of the Youth Organization of the ACSM, attended a Security Sector Reform School organized by the G17 Institute from February 28th to March 4th in Belgrade.

– **April 17th** – Representatives of the Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro, Mr. Marko Kovacevic and Ms. Ivana Kojadinovic, participated in a simulation seminar on crisis situations organized by the ATA (Atlantic Treaty Association) and the Institute for Civil Education Baden-Wittenberg.

– **May 11th** – Colonel Andrew Pratt, Director of the Program on Terrorism and Security Studies, from the College of International and Security Studies “George Marshall” in Garmisch-Partenkirchen, held a lecture for the Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro, on the topic of “Terrorism and Integration”.

– **May 18th** – Head of the OSCE Mission to Serbia and Montenegro, Mr. Maurizio Massari, welcomed a delegation of the Youth Organization of the ACSM in the OSCE office. On that occasion, Ambassador Massari presented the Youth of the Atlantic Council with the role of the OSCE in the security sector reform process in Serbia and Montenegro.

ЗАЈЕДНИЧКИМ НАПОРИМА У ЕВРОАТЛАНТСКУ БУДУЋНОСТ

Историја неће заобићи Балкан, укључујући и бившу Југославију. Балкан није искључен из настојања САД и њених европских партнера да помогну прикључивање свих држава у „Европу, целу и слободну”.

Историја се често креће у таласима, који једног тренутка бришу све пред собом, а онда се повлаче, да би се поново подigli у неком другом делу света или да би утицали на неки други аспект живота. Исти случај је и са великим променама у Европи које су почеле рушењем Берлинског зида, пре више од 15 година, и падом регионалних комунистичких режима, како оних које је подржавао Совјетски Савез, тако и оних у којима је комунизам одавно био домаћи производ, као на пример у Југославији. У годинама које су уследиле били смо сведоци напора да се успех Западне Европе прошири и на исток. Европска унија сада има 25, а НАТО – 26 земаља чланица, које у оба случаја прелазе границе некадашњег Совјетског Савеза.

Југославије више нема, али је у процесу распада била наследник старих непријатељстава и обновљених конфликта. Међутим, они су се стишали чак и ту где су трагедија и сукоб, деведесетих година, однели бројне животе. И НАТО и Европска унија схватили су да не могу тежити ка ономе што су сматрали важнијим тачкама у својим агендама ако одлучно не интервенишу у конфликтима у бившој Југославији, па чак и уколико данас не помогну спречавање обнове насилних непријатељстава у Босни, Македонији и на Косову. У међувремену, Словенија је постала пуноправна чланица НАТО-а, док су Македонија и Хрватска укључене у „Партнерство за мир” (заједно са суседном Албанијом).

Нова улога Зајага

Али, историја се наставља. Од 11. септембра 2001, Сједињене Државе су биле преокупиране директним терористичким претњама, а касније – ратом у Ираку и његовим последицама, као и дуготрајним стварањем новог безбедносног система за цео Блиски исток. Земље чланице Европске уније углавном су се окренуле ка даљем развоју Европске уније (у следећој фази развоја су је продубљивале, уместо проширивале) и прилагођавању на политику САД која је све више усредсређена на догађаје изван Европе.

То не значи да историја поново заобилази Балкан, укључујући и бившу Југославију, нити да је Балкан искључен из настојања Сједињених Држава и њених европских партнера да помогну прикључивање свих држава у „Европу, целу и слободну”. „Партнерство за мир” наставља рад, како у

другим областима, тако и у вези с изгледима за чланство Босне и Херцеговине и Србије и Црне Горе (што, наравно, зависи и од тога да ли ће Србија и Црна Гора бити један или два ентитета). Европска унија, такође, наставља са политичким и економским радом у тим земљама. У неком тренутку, у не тако далекој будућности, питање Косова ће поново бити на дневном реду, да би се видело да ли може да се постигне прави напредак у решавању тог проблема.

Но, новитет демократизације почео је да прелази границе централне Европе и Балкана. „Ружичаста револуција” у Грузији, „Наранџаста револуција” у Украјини и догађаји у другим деловима бившег Совјетског Савеза, укључујући Киргистан, а можда и остале бивше совјетске државе, захтевају пажњу, а уз то и изворе и подршку за своја посткомунистичка друштва. То не значи да ће велике струје европске и глобалне историје поново заобићи Балкан, укључујући и бившу Југославију, да ће бити препуштени сам себи и да ће се од њега очекивати да успе без ичије помоћи. Трансатлантски партнери – НАТО и ЕУ, још увек виде значај мира у региону и кретања напред, ка потпуном придружењу већој европској и међународној породици. Скретање пажње историје са питања унутрашње безбедности Европе, општег гледано, значиће да ће појединачне земље на Балкану, какву год сарадњу да остваре међу собом, постати значајније него икада раније.

ПОДРШКА РАДУ АТЛАНТСКОГ САВЕТА СЦГ

Атлантски савет СЦГ већ је достигао завидан ниво упућивања друштва у правом смеру и посветио се принципима и начелима атлантске безбедности, партнерства и демократских вредности. Сада има важан задатак: да обухвати млађе генерације, које су на да будућности и које ће ову заједницу и овај народ потпуно увести у међународну заједницу. Ми, који са стране посматрамо, поздрављамо све што је Атлантски савет СЦГ до сада учинио. Заслужили сте нашу сталну подршку док помажете да се пут ваше земље прокрчи до слободе.

Роберт ХАНТЕР,
председник Асоцијације
атлантског уговора

Неојходност иницијатива балканских земаља

Откада је почео велики рад на основним променама после Другог светског рата у читавој Европи, најтрајнија достигнућа су она која су имала потпуну подршку нација и грађана. Тако ће, вероватно, бити и на Балкану, посебно са генерацијом младих људи која тек долази. Више иницијативе у вези с реформама, развојем и интеграцијом у веће институције мораће да долази управо из балканских држава, пре него да то буде последица онога што би за њих радио спољни чинилац.

Но, јасно је и да ће амбиција и напор бити награђени. Три од четири државе Вишеградског споразума – Пољска, Мађарска и Република Чешка, средином деведесетих година изразиле су spremност да учине све што је неопходно да би постале пуноправне чланице НАТО-а и ЕУ, и њихови напори су веома брзо награђени. Република Словачка је била уздржана у вези с тим, те је морала дуже да чека да би била примљена у Северноатлантски савез.

Србија и Црна Гора такође могу да очекују да ће њихови напори бити награђени. Посебно оно што друштво чини за себе, за демократизацију, за процват људских права, за предузимање корака потребних за привлачење страних инвеститора, за развијање ставова и институција унутар земље који ће водити до стварања споја изван ње. Под тим напорима подразумева се и отклањање последица конфликта у последњој деценији, као и тежња да се Срби и Албанци на Косову помире и да доведу пред лице правде оне вође које су издале сопствени народ, а у ширем смислу и човечанство, када су починили ратне злочине. То није неразуман захтев остатка Европе и атлантског региона. ✓

COLLECTIVE EFFORTS TOWARDS AN EURO ATLANTIC FUTURE

History will not evade the Balkans, including the former-Yugoslavia. The Balkans are not excluded from endeavors by the United States and her European partners to help the accession of all states into a “full and free Europe”.

adapting to the perspectives of the United States that are increasingly focused on events beyond Europe.

This does not mean that the Balkans – including the former Yugoslavia – are again being overlooked by history, most pertinentlly the ambitions of the United States and its European partners to help bring all of its constituent elements fully into a “Europe whole and free.” Partnership for Peace continues its work, including the prospect of membership for Bosnia and for Serbia-Montenegro (begging the question, of course, whether Serbia and Montenegro will be one or separate entities). The EU continues its political and economic work in these countries. And at some point in the not too distant future, the issue of Kosovo’s future will again be brought forward, to see whether some genuine progress toward settlement can be reached.

But the novelty of democratization has begun to pass beyond Central Europe and the Balkans. Rose Revolution in Georgia, Orange Revolution in Ukraine, and events elsewhere in the former Soviet Union – including Kyrgyzstan and perhaps other post-Soviet states – are now commanding attention and, with it, the resources and support for post-communist societies.

This does not mean that the Balkans, including the former Yugoslavia, will once again be ignored by larger currents of European and global history, to be thrown back onto its own devices, and to be expected to succeed on its own. The transatlantic part-

ners, NATO, and the EU, still see the importance of peace in the region and its movement toward full incorporation into the larger European and international family. But the shifting of history away from Europe’s internal security concerns, in general, will mean that individual countries in the Balkans, and whatever cooperation these countries can put together among themselves, will become more important than before.

Necessary Initiatives of Balkan Countries

More of the initiative of reform, development, and integration in broader institutions will need to come from these societies rather than emanate from what is done by outsiders. This is not altogether bad news. As we have seen throughout Europe since the great work of basic transformation began after the Second World War, the most lasting achievements are those that have the full investment of individual nations and peoples. So it is likely to be in the Balkans – and especially with a rising generation of young people.

But it is also clear that ambition and effort will be rewarded. Three of the four Visegrad states – Poland, Hungary, and the Czech Republic – decided in the mid-1990s that they were prepared to do all that was necessary to become fully NATO allies and members of the EU, and their efforts were soon rewarded. The Slovak Republic, for its part, held back, and it had to wait longer to be welcomed into NATO.

Serbia-Montenegro (or Serbia and Montenegro) can also expect that efforts will be rewarded. They include especially what society does within and for itself...in democratization...in the full flowering of human rights...in taking the internal steps needed to attract foreign investment...in developing attitudes and institutions *within* that will lead to attachments *without*. And they include getting right the aftermath of the last decade’s conflicts, which also involved efforts at reconciliation between Serbs and Albanians in Kosovo and the bringing to justice of those leaders who betrayed their own people and broader humanity when they committed war crimes: this is not an unreasonable demand by the rest of Europe and the Atlantic region. ✓

Robert E. HUNTER
President of the Atlantic
Treaty Association

History has a habit of moving in waves, sweeping all before itself in a moment and then receding, to rise again in some other part of the world or affecting some other aspect of life.

So it has proved to be with the great changes in Europe that began with the opening of the Berlin War more than 15 years ago – the better part of a generation – and the collapse of region’s communist regimes, both those backed by the Soviet Union or those, like Yugoslavia, whose communism had long been home-grown. The years that followed have seen efforts to spread the success of Western Europe Eastward. The European Union is now 25 countries and NATO is 26, in each case even piercing the borders of the old Soviet Union.

For its part, Yugoslavia is no more, but in the process of dissolving was the inheritor of old enmities and renewed conflicts. Even here, however, the strife and tragedy of the 1990s that cost so many lives has abated. Both NATO and the European Union realized that they could not pursue what both saw as “more important” items on their respective agendas unless they intervened decisively in post-Yugoslav conflicts and even today help to prevent a renewal of violent hostilities in Bosnia, Kosovo, and Macedonia. Meanwhile, Slovenia has become a full member of NATO and Macedonia and Croatia have been included in its Partnership for Peace (along with neighboring Albania).

New Role of the West

But history is now moving on. Since September 11, 2001, the United States has been preoccupied with direct threats to the homeland from terrorism and, later, with the Iraq war, its aftermath, and the long-term matter of creating a new security system for the entire Middle East. Countries of the European Union, in the main, have both turned inward to the further development of the Union – deepening instead of widening in this next phase of development – and to

НОВА СВЕТСКА РЕАЛНОСТ

Ниједна држава не може да изађе на крај са изазовима садашњег света, чак ни толико моћна држава као што су Сједињене Америчке Државе

Развитак савременог света убрзава се застрашујућим темпом, таквим да се готово не може испратити. Ми безнадежно дижемо руке – глобализација! У вези с тим, неколико параметара се довољно јасно потврдило. Међутим, тешко их је све побројати:

– У току је, нејасно је која по реду, револуција у ономе што је Маркс назвао производним снагама – пут у информационе технологије. Информација готово муњевито обиђе свет, при том из различитих извора. Практично је немогуће не само ометати већ и контролисати проток идеја и новца.

– Економска и финансијска сфера се све више унифицирају не само у брисању разлика, које се све више суочавају, већ и у наметању свету јединствених правила понашања. Игра против њих може да буде само скупља. Томе одавно одговара и активно увођење општих политичких концепција – демократије а ла председник Буш.

– У основи експанзије појаве као што је међународни тероризам све су уочљивије противуречности, које се, иначе, не могу назвати цивилизованим. Као приоритет се намеће неопходност остварења принципа светске коегзистенције цивилизација.

– Очигледни су технолошко и војно издвајање САД, бурни раст Кине (joш 1990. године њен БНП био је једнак совјетском, а сада је четири пута већи), „либерална империја” ЕУ, бесперспективно стање све већег броја „урушених држава”, не искључујући ни територију бившег СССР-а, и систематска криза Русије.

Томе треба додати и незаустављиво ширење оружја за масовно уништење, борбу за животно неопходне ресурсе, еколошке проблеме, сиромаштво, безизлазност, и – слика постаје више него тужна.

Где је излаз? Као прво, у поимању нове реалности. Најзад је време да се одбаце сви, joш постојећи, стереотипи из времена „хладног рата” и одустане од покушаја да се старим средствима решавају радикално измењени проблеми. У вези с тим,

видно је напредовање у научном заснивању међународне политике. Изгледа да су у озбиљној реформи потребна вечна схватања, као што су она о апсолутном суверенитету државе, независно од тога како се понаша према својим грађанима, и о безусловном признавању права на самоопредељење.

Ниједна држава не може да изађе на крај са изазовима садашњег света, чак ни толико моћна држава као што су Сједињене Америчке Државе – ниједна није самодовољна.

На крају, као што је рекао један филозоф, свет покрећу идеје, а не подстреци. Својевремено је парола „Пролетери свих земаља, уједините се!” изазвала озбиљне промене у светској политици. Сада се у императиву јавља позив за уједињење свих здравомислених политика. У садашњем хаотичном развоју неопходне су свесне исправке. Реч је о заједничкој из-

ради норми понашања на међународној сцени које одговарају новим реалностима, о формирању механизма који ће омогућити њихово безусловно поштовање. Један од перспективних путева ка томе јесте сунтинска реорганизација ОУН, пре свега њеног Савета безбедности. Тзв. демократске интервенције, као што је била 1999. године против Југославије, морају бити искључене.

Сматрам да ће Русија бити у могућности да учествује у оквиру групе најразвијенијих држава (у цивилизацијском контексту), одакле и потиче, као и у проналажењу одговора на нове изазове. То се у потпуности односи и на веома важан, али joш увек изван игре, регион Балкана. Русији је време да поврати улогу значајног актера билатералне и мултилатералне сарадње.✓

Анатолиј АДМИШИН,
председник Атлантског савета Русије

NEW WORLD REALITY

No country is able to meet the challenges of the modern world, not even one as powerful as the USA.

The development of the modern world is getting faster at a frightening rate which almost cannot be followed. We hopelessly give up – GLOBALIZATION!

Considering this, several parameters proved to be right. It is difficult to even list them:

– There is another ongoing revolution in what Karl Marx called productive forces – a way to computing technology. Information, coming from various sources, can go around the world in a second. It is practically impossible, not only to disrupt it but to control the flow of ideas and money, too.

– Economic and financial sphere are more and more unified. It does not only concern disappearing of differences, which are more and more faced, but imposing unique game rules to the world. To play against them can only be more expensive. This is recently supported by active establishing of universal political concepts – democracy *a la* President Bush.

– There are more and more contradictions which cannot be called civilized in

the base of the expansion of such occurrence as international terrorism. The necessity to realize the principle of world's coexistence of civilizations is the priority.

– We are the witnesses of distinctive technological and military separation of the USA, tumultuous growth of China (in 1990 its GNP was equal to Russia's and it is four times bigger today), "liberal imperialism" of EU, no perspective for more and more "crashed states" including the territory of former USSR and system crises in Russia.

Unstoppable distribution of weapons for mass destruction, fight for resources necessary for life, ecological problems, poverty and haplessness make the picture more than sad.

Where is the way out? As first, we must understand the new reality. It is high time we discarded all stereotypes from the "cold war" which are still present and give up trying to solve radically changed problems with old means.

The advance in scientific foundation of international policy is significant. From my point of view, the serious reform needs eternal comprehension of absolute sovereignty of the state, regardless of its treatment of citizens, and unconditional acceptance of the right on self-determination.

No country is able to meet the challenges of modern world, not even the one as powerful as the USA; no country is self sufficient.

In the end, according to a philosopher, the world is run by ideas not by incentives. The motto "Proletarians of all countries, unite!" caused serious changes in the world policy. Now the imperative is on uniting the policies with sound thinking. Modern chaotic development needs conscious corrections. It concerns making of standards of behavior in international scene which are in accordance to new reality. The mechanism which would enable their fulfillment should be formed. One of the perspective ways to do it is essential reorganization of OUN, first of all the Security Council. So called "democratic interventions" like the one in Yugoslavia in 1999 must be ruled out.

I believe that Russia will be able to take part in the group of the most developed countries (in civilization context) where it comes from, and in finding the answers to new challenges. This also concerns Balkans which is important but still out of the game. It is time Russia restored its role of important participant in bilateral and multilateral cooperation.✓

Anatoliy ADAMISHIN
President of the Atlantic
Council of Russia

СОЛИДАРНОСТ У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА

Промене на Балкану су дубоке и непоколебљиве. Све земље су демократским путем изабрале владе које могућност, будућност и просперитет својих земаља виде у европској и евроатлантској интеграцији.

Не сме се заборавити да је раних деведесетих година атлантска идеја првобитно прихваћена у цивилним удружењима у свим земљама источне Европе које су сада пуноправне чланице Северноатлантског савеза. У то време, она су с искреним ентузијазмом морала да преброде многе сумње, скептицизам, идеологије и стереотипе прошлости. Сада је атлантска идеја постала прагматична реалност и јасан геополитички идентитет нове Бугарске и нове Источне Европе. Убеђен сам да ће такав бити и заслужени успех свих људи у Србији и Црној Гори који су усвојили политичку културу атлантизма и који раде на промоцији њених циљева.

Улога водећих реформаторских политичара у Србији и Црној Гори који се залажу за ту идеју постала је очигледна, а посебно труд председника Србије Бориса Тадића, премијера Војислава Коштунице, министра спољних послова СЦГ Вука Драшковића и министра одбране СЦГ Првослава Давинића. Њихова добро позната оријентација ка активној сарадњи са структурама Алијансе и будућем чланству у њима помогла им је да задобију заслужени утицај у евроатлантским државама. Континуитет прогреса, започет са министром Гораном Свилановићем првих година демократских промена, виђен је као сигуран знак да је пут Србије и Црне Горе ка „Партнерству за мир“, НАТО-у и ЕУ, иако трновит, ипак неизменљив. Тај пут је обележен као симбол и као упозорење трагичном жртвом великог Европљанина, непоколебљивог демократе и надахнутог реформисте Зорана Ђинђића.

Најважнији циљ свих земаља југоисточне Европе јесте очување и промовисање сигурности и стабилности у региону. Сигурност је кључни елемент међу бројним „балканским“ темама. Без сигурности и стабилности сви остали планови за реформе, политички циљеви и економски приоритети не би имали поуздану основу.

Чињеница је да те циљеве све више прихватају и обични грађани, чиме добијају и јавни легитимитет. Југоисточна Европа прихвата те вредности и труди се да ојача европске стандарде консолидованих демократија. Значајан напредак је постигнут стабилизовањем Западног Балкана стварањем партнерстава међу државама и повољне политичке климе. Посебан значај у томе имали су јасни европски циљеви земаља у том региону, чему се могу додати несумњив геостратешки значај и све већа важност тог ре-

гиона као транспортне, инфраструктурне и енергетске раскрснице.

Тероризам и друге глобалне претње

Тероризам је глобална претња, и нико се не сме заваравати да се може сакрити од могућих терористичких напада и остати непримећен у све глобализованијем свету. Стога је логично да сви морају активно учествовати у светском отпору против тероризма – Бугарска је дала свој допринос антитерористичкој коалицији у Ираку без обзира на жртве.

Из последње деценије 20. века, нажалост, остало је веома лоше наслеђе на Балкану, посебно у западном делу полуострва. Споре демократске реформе, корупција, сиромаштво, незапосленост, организовани криминал и трговина људима, дрогом и оружјем могу да упропасте труд сваке владе и да онемогуће сваки покушај увођења реформи.

Северноатлантски савез и Европска унија гарантни стабилности у региону

У напорима за брзом интеграцијом у европске и евроатлантске структуре Југоисточна Европа има јаке и уважене савезнике, као што су НАТО и Европска унија. Интеграциона политика НАТО-а веома је много допринела сигурности и стабилности у том региону. Искуство Бугарске и Румуније показало је да су атлантске идеје јак подстрек за вођење транзиције до демократије праћене реформама.

Војно присуство НАТО-а веома је важно за сигурност и стабилност Југоисточне Европе у неколико наредних година. Босна и Херцеговина, Косово и Македонија класични су примери када је реч о значају политичке и војне улоге НАТО-а у време криза.

Стратегија НАТО-а за Балкан, усвојена на самиту НАТО-а у јуну 2004, односи се на политичке погледе и операције Алијансе, али и указује на бројне политичке, економске, социјалне и институционалне изазове. Посебна пажња је посвећена централној улози НАТО-а као чиниоца стабилности и сигурности у региону кроз политичко деловање, војно присуство и развој сарадње и партнерства међу земљама. Осим тога, он је и веома важан економски чинилац.

Европска унија, као и НАТО, пружа сигурност и стабилност кроз политику интеграције и кроз операције које воде

Балканско полуострво

њене чланице на територији неких земаља на Западном Балкану (полицијска мисија ЕУПМ у Босни и Херцеговини, операције „Конкордија“ и „Проксима“ у Македонији, као и операција „Алтеа“ у Босни и Херцеговини која се изводи, под окриљем Европске уније, помоћу снага и финансијских средстава НАТО-а). Те две организације блиско сарађују и у грађењу мира, послератној обнови, борби против тероризма, спречавању производње оружја за масовно уништење и изградњи војних објеката, што је циљ координисане политике ЕУ и НАТО-а и за Западни Балкан. Наиме, процес стабилизације и придруживања ЕУ постао је оквир интеграционе политике Европске уније за Западни Балкан.

SOLIDARITY IN REALIZING GOALS

Changes in the Balkans are deep and unwavering. All countries have chosen democratic governments who see the ability, future and prosperity of their countries in European and Euro-Atlantic integrations.

idea, and notably the efforts of the President of Serbia, Mr. Boris Tadic, of the Prime Minister of Serbia Vojislav Kostunica, of the Minister of Foreign Affairs of Serbia and Montenegro Mr. Vuk Draskovic, and of the Defence Minister of Serbia and Montenegro Prvoslav Davinic. Their definite orientation towards active interaction with the structures of the Alliance and towards future membership in them helped them win a much deserved influence within the Euro-Atlantic community. The continuity with the progress achieved by Minister Goran Svilanovic during the first years of the democratic transformations was perceived as a sure sign that the road of Serbia and Montenegro towards the Partnership for Peace, NATO and the EU is difficult, but irreversible. This road was marked as a symbol and as a warning by the tragic sacrifice of the great European, unflinching democrat and inspired reformist Zoran Djindjic.

A priority goal of all countries in Southeastern Europe is to preserve and promote security and stability in the region. Security is a key element in the array of “Balkan” themes. Without security and stability all other plans for reforms, political goals and economic priorities would be deprived of a reliable foundation.

It is a welcome fact that these goals are increasingly shared by the ordinary people as well, thus acquiring public legitimacy. Southeastern Europe accepts as values and tries to enforce the European standards of the consolidated democracies. Considerable progress was also achieved in stabilising the Western Balkans in terms of establishing partnership among the states and a favourable political climate. A special role in these endeavours is attributed to the clear European prospects before the countries in that part of the region. Let us add to this characteristic also the indisputable geostrategic importance and the growing significance of the region as a transport, infrastructural and energy crossroad.

Terrorism and Other Global Threats

Naturally, there exist challenges and dangers along the chosen road. Terrorism is a global threat. We must not delude ourselves that we can hide from possible terrorist acts and remain unnoticed in an increasingly globalising world. Hence, the logical conclusion is that we must participate actively in the global resistance against terrorism. Bulgaria has made its contribution to the antiterrorist coalition in Iraq, regardless of the sustained sacrifices. Terrorism thrives on the fertile soil of political instability and economic backwardness.

Unfortunately, the last decade of the 20th century left a bad legacy in the Balkans and

especially in the western part of the Peninsula. The slow pace of the democratic reforms, corruption, economic hardships, unemployment, cross-border organised crime, trafficking of human beings, drugs and arms can ruin the efforts of any government and can thwart any attempt at reform.

NATO and the EU Guarantors of Stability in the Region

It is good that in its efforts aimed at fast integration with the European and Euro-Atlantic structures, Southeastern Europe has strong and respected allies like NATO and the European Union. The integration policy of NATO contributed substantially to the security and stability in Southeastern Europe. The experience of Bulgaria and Romania showed that the Atlantic prospects are a strong incentive for attaining the transition to democracy and the reforms accompanying it.

The military presence of NATO in the region will preserve its vital importance for the security and stability of Southeastern Europe for the next few years as well. Since 1993, when the Alliance started its operations in the Balkans for the first time – incidentally, the first operations of this kind outside its own geographical boundaries – to this day it is the principal guarantor of the stability in the region. Bosnia and Herzegovina, Kosovo and Macedonia are emblematic with respect to the significance of the political and military role of the Alliance during crises. NATO’s strategy in the Balkans was endorsed at the NATO Summit in June 2004. It comprises the political aspects and the operation led by the Alliance, while at the same time indicates the still existing numerous political, economic, social and institutional challenges. Special attention is also devoted to NATO’s central role as a guarantee of security and stability in the region through political involvement, military presence and development of the cooperation and partnership with the countries in the region. Aside from this, it is a very important economic determinant.

Both NATO and the EU generate security and stability through the pursued integration policy and through the operations conducted by the Member States on the territory of some countries in the Western Balkans. I have in mind the police mission in Bosnia and Herzegovina (EUPM), as well as the operations Concordia and Proxima in Macedonia. And the Altea operation in Bosnia and Herzegovina, finally endorsed the new image of the European Union. I take this opportunity to stress an important fact evidenced by the way in which this operation is conducted: under EU auspices, but with NATO forces and funds. Security in the region is not mere-

Косово и Метохија као извор нестабилности

Косово и Метохија су кључ безбедности у Југоисточној Европи и алармантни извор нестабилности. Бугарска је чврсто опредељена за универзално прихваћене формуле за Косово: Резолуцију 1244 Савета безбедности УН и политички приступ међународне заједнице „стандарди пре статуса“, уз непоколебљиво поштовање људских права и права мањина у региону.

Изузетна комплексност проблема Косова велики је изазов светској дипломатији и чест изговор за критику. Међутим, ниједна земља не може сама да предложи прихватљиво решење или идеалан план за будући статут региона. Наиме, свака одлука која се тиче Приштине треба да буде прихватљива и Београду. Бугарска је, у границама својих могућности, спремна да допринесе плодном дијалогу између Београда и Приштине у појединим областима. На пример, већ дуго је посвећена заштити и обнови културног наслеђа на Косову и Метохији. Такође, спремна је да допринесе повећању разумевања између Албанаца и Срба на Косову кроз пружање помоћи структурама грађанског друштва, медијима, иницијативама младих и образовању младих политичких лидера. Све у свему, главни циљ међународне заједнице јесте изградња на Косову мултиетничког друштва, заснованог на постепеној изградњи узајамног поверења.

Регионална политика Бугарске

Влада Бугарске, с премијером Симеоном Сакс-Кобургом Готом на челу, у вези с регионалном политиком има два кључна приоритета: европску интеграцију и инфраструктуру. Бугарска је 2004. године постала пуноправна чланица НАТО-а и завршила је преговоре за улазак у Европску унију. Учествовала је у писању Нацрта европског устава и његовом потписивању. Сачувавши улогу чиниоца стабилности, Бугарска је већ постала и извозник и увозник евроатлантске и европске интеграције. Наиме, већ је директно повезана са интеграционом политиком која се тиче суседних земаља и са стратегијом НАТО-а и ЕУ о проширењу и интеграцији земаља југоисточне Европе, што јој намеће нове обавезе и пружа нове прилике.

Када је реч о земаљама западног Балкана, Бугарска верује да јој је дужност да води активну политику, не само због добросуседских односа већ и због његовог лакшег уласка у општу интеграциону филозофију и праксу. Крајем прошле године потписала је Уговор о сарадњи у сфери европске и евроатлантске интеграције са колегама из Македоније, Албаније, Хрватске и Србије и Црне Горе. Потрага за заједничким решењима неопходна је због заједничких европских пројеката наших земаља, геоекономске стварности и могућности, због заједничког интереса у решавању потенцијалних конфликта у региону и због заједничке одговорности с ос-

Млади су будућност Балкана
The youth is the future of the Balkans

талим евроатлантским земаљама да се сачувају регионална и међународна безбедност.

Бугарска сматра да је неопходно да се прецизније представе европска очекивања у вези са Западним Балканом, с обзиром на време и структуру, као и да се наведу расположиви ресурси. Западни Балкан би требало да има сталан подстрек да напредује, да уводи неопходне политичке и економске реформе и да има јасан циљ пред собом, што подразумева и охрабрење ако се достигну европски критеријуми. На тај начин би „инвестиција поверења“ постала „инвестиција у безбедност и просперитет“ Југоисточне Европе.

Упоредо с веома активним билатералним и мултилатералним дијалогом који води у региону и с развојем директних веза између министарстава и контаката са људима, у спољној регионалној политици Бугарске посебна пажња се посвећује економској сарадњи, као и развоју инфраструктуре. Активно се ради на политичкој „заштити“ коридора (саобраћај, гас, нафта и комуникације) у Југоисточној Европи и чине напори да Бугарска развије и хоризонталне и вертикалне „осе“. Обнављање билатералних трговинских односа са земаљама у региону донело је повећање стопе трговине од 30 до 50 одсто. Приоритет има модернизација постојећих граничних прелаза са суседним земаљама и отварање нових прелаза. Верујемо да је неопходно да се

поштује принцип „отворене границе са максималним безбедносним мерама“.

У последњих неколико месеци пажња Бугарске усмерена је на духовну и културну сферу. Јер, упркос заједничким обележјима језика, сличном начину живота, историјском искуству и култури, људи се на Балкану међусобно не познају добро. Предрасуде из прошлости још више продубљују постојеће препреке везане за инфраструктуру. Стога Бугарска жели да размени културне центре са Србијом и Црном Гором.

Бугарска је у мају 2005. организовала самит у Варни који је био посвећен културним коридорима у Југоисточној Европи. Желели смо да покажемо допринос балканске културе европском и светском културном благу и да учинимо све што је потребно да се створи боља представа о региону.

Солидарност на Балкану – заједнички напори, амбиције и иницијативе, може умногоме да допринесе додатном интересовању за тај регион ЕУ, САД и осталих утицајних економских и финансијских чинилаца. Дакле, солидарност Балкана може да постане најважнији чинилац повећања стандарда живота балканских народа, што они, као Европљани, и заслужују. ✓

Др Соломон ПАСИ,
министар иностраних послова
Републике Бугарске

efforts of world diplomacy and a frequent pretext for criticism levelled at it, but it is clear that no country can propose on its own a comprehensive formula or an ideal plan for the future statute of the region. It should be clear that every decision concerning Pristina ought to be acceptable to Belgrade as well. The potential of the different countries should be utilised. Bulgaria is ready to contribute within the limits of its potential to a fruitful dialogue between Belgrade and Pristina in specific areas. For example, Bulgaria has a long-lasting commitment to the protection and restoration of the cultural heritage in Kosovo. We are also ready to contribute to the better understanding between the Albanians and Serbs in Kosovo through assistance to the civil society structures, the media, the youth initiatives and the education of young political leaders. At the end of the day, the principal goal of the international community is the building of a multi-ethnic society in Kosovo, which is indisputably based on the gradual building of mutual trust.

Regional Politics of Bulgaria

The Bulgarian government headed by Prime Minister Simeon Saxe-Coburg Gotha on the regional policy of Bulgaria. From the very beginning, in 2001, we set ourselves two key priorities: European integration and infrastructure. The year 2004 proved to be the “year of Bulgaria”, according to the definition of the Bulgarian Prime Minister. Bulgaria became full member of NATO and completed its negotiations for EU membership. We participated in the drafting of the European Constitution and in its signing. Bulgaria acquired a special position in the region. Preserving its role as a factor of stability, Bulgaria has already become both an importer and an exporter of Euro-Atlantic and European integration. The European and the Euro-Atlantic integration of Bulgaria is already directly linked with the Euro-Atlantic integration policies of the neighbouring countries and with the strategy of NATO and the EU concerning enlargement and the integration of the countries from Southeastern Europe. This position gives us new responsibilities and new opportunities.

We believe that it is our duty to have an active policy with respect to the countries in the Western Balkans. Its dimensions do not merely concern good-neighbourly partnership, but also its harmonious incorporation into a general integrational philosophy and practice. At the end of last year, we signed Memoranda of Cooperation in the sphere of European and Euro-Atlantic integration with the colleagues from Macedonia, Albania, Croatia, and Serbia and Montenegro. The search for common solutions is necessitated by the common European projects of our countries, by the geoeconomic realities and prospects, by our shared interest in regulating the potential conflict foci in the region and by the shared responsibility with the remaining countries from the Euro-Atlantic space to preserve regional and international security.

Bulgaria believes that it is necessary to present the European prospect for the Western

Balkans in more specific terms with respect to both its time and structure, and to state the available resources for that. In our opinion, this prospect should acquire a form similar to a “road map.” The Western Balkans ought to have a permanent incentive to move forward, to implement the necessary political and economic reforms, to have a clear purpose in mind and to receive justified evaluations, including encouragement, if they meet the European criteria. In this way, the “investment of confidence” thus made will prove to be subsequently an “investment in the security and prosperity” of the entire Southeastern Europe.

In parallel with the extremely active bilateral and multilateral political dialogue that we had in the region, with the development of the direct links between the branch ministries and the human contacts, we devote special attention in our regional foreign policy to economic cooperation, including the infrastructure development. We are actively working for the political “securing” of the corridors (transport, gas, oil and communications) in Southeastern Europe, and efforts are being made to develop both the vertical and the horizontal “axes.” The liberalisation of the bilateral trade relations with the countries in the region has brought a 30 to 50% increase in trade. The modernisation of the existing border checkpoints with the neighbouring countries and the opening of new ones is a priority. We believe that it is necessary to abide by the principle of “open borders with maximum security.”

During the past several months we have also placed a serious emphasis on the spiritual and cultural dimension. The explanation is simple, and at the same time paradoxical: in spite of so many common things in the languages, in the way of life, in the historical experience and in the spiritual culture, the ordinary people in the Balkans do not know each other well. The infrastructural obstacles are further compounded by prejudices from the past. It is an axiom that good mutual knowledge generates trust and security. We would like to exchange cultural centres with Serbia and Montenegro. In May 2005, Bulgaria is organising a summit in Varna devoted to the cultural corridors in Southeastern Europe. The aim is to demonstrate the contribution of Balkan cultures to the European and global cultural treasure house and to make everything necessary for endorsing a better image of the region.

Driven precisely by the concern to project a common image before the world, in conclusion, I would like to stress again the important role attributed to the Balkan solidarity. Our joint efforts, actions and initiatives will determine to a great extent the attraction of additional interest on a wider scale, aimed at the modernisation of Southeastern Europe – both on the part of the EU and the USA, and on the part of other influential economic and financial factors. Balkan solidarity in this respect can become an essential factor for raising the quality of life of the Balkan nations – which they deserve as Europeans and which, I am convinced, they will attain. ✓

Solomon PASSY
Minister of Foreign Affairs
Republic of Bulgaria

ДИЈАЛОГ, САРАДЊА, ПАРТНЕРСТВО

Основана 1950, Организација атлантског уговора (The Atlantic Treaty Association – ATA) имала је задужење да подстиче и координира развој националних организација да би се на једноставан начин објаснили разлози за постојање НАТО-а у тим земљама.

У периоду који је уследио после Другог светског рата Стаљин, совјетски вођа, запретио је стабилности Западне Европе, померањем своје огромне војске на Балтик и на територију Источне Европе, и покушао да укључи Југославију међу своје савезнике. Захваљујући Титовој политици грађења добрих односа са Северноатлантским савезом, започето је са њим партнерство, које се, после распада Совјетског Савеза и Варшавског пакта, званично развило у Програм „Партнерство за мир”. Тај програм увео је НАТО у покушају да припреми бивше земље чланице Варшавског пакта које су желеле да се придруже најуспешнијем савезу у историји када је реч о Европи и Северној Америци. Неутралне земље: Шведска, Швајцарска и Аустрија, остале су по страни.

Блиски односи АТА с НАТО-м и владама држава његових чланица укључују финансијску помоћ и редовна упутства у вези с одбраном и стратешким питањима. Северноатлантска алијанса је и војни, и политички савез. И када би аспект војне безбедности изгубио важност после распада Совјетског Савеза, НАТО би, ипак, и даље имао потенцијал за водећу улогу у европским дешавањима. Главна идеја Лондонске декларације Алијансе из 1990. године било је пружање руке пријатељства бившим противницима, у уверењу да „у новој Европи, безбедност сваке земље нераскидиво је повезана са безбедношћу њених суседа”. Њен главни циљ било је промовисање стабилности, засноване на проширеном програму дијалога, сарадње и партнерства, и неговање односа заснованих на транспарентности и поверењу. Као што је искуство Западне Европе после Другог светског рата јасно показало, стабилност и просперитет могу да се остваре кроз процес економске и политичке реформе и интеграцију у заједницу демократских земаља.

Како сам сазнао, као председник АТА, на званичном признању Атлантског савета Србије и Црне Горе, на добро посећеном уводном састанку, Савет је добио епитет једне од најефективнијих атлантских организација у свету. Сигуран сам да, ако се настави права политика, Србија и Црна Гора може рачунати на чланство у „Партнерству за мир”, праћено пуноправним чланством у свим евроатлантским институцијама. ✓

Алан Ли ВИЛИЈАМС,
председник Атлантског
савета Велике Британије

Алан Ли Вилијамс (у средини десно) са младима Атлантског савета СЦГ
Фото архива Атлантског савеза СЦГ

DIALOGUE, COOPERATION, PARTNERSHIP

Established in 1950, the ATA was responsible for achieving and coordinating the development of national organisations to explain in simple terms the reasons of existence of NATO in the respective countries.

In the period following the Second World War, Stalin, the Soviet leader, threatened the stability of Western Europe, by moving his massive army into the Baltics and Eastern Europe and tried to incorporate Yugoslavia into his orbit. Thanks to Tito's policy of building good relations with the Atlantic Alliance, a partnership began with NATO, which, after the collapse of the Soviet Union and Warsaw Pact, developed formally into the Partnership for Peace programme. NATO introduced this in an attempt to prepare those former Warsaw Pact nations who wished to join the most successful alliance in history involving Europe and North America. Neutral countries: Sweden, Switzerland and Austria remained apart.

ATA enjoys close relations with NATO and its respective governments, including some financial support and regular briefings on defence and strategic issues. NATO is both a military and a political alliance. If the military dimension of security was deemed to lose its primacy after the collapse of the Soviet Union, NATO still had potential to play a leading role in European affairs. The main thrust of the Alliance's 1990 London Declaration was to extend the hand of friendship to its former adversaries in the belief that "in the new Europe, the security of every state is inseparably linked to the security of its neighbours". Its objective was to promote stability based on an extensive programme of dialogue, co-operation and partnership and to foster relations built on transparency and trust. As the Western European post World War Two experience clearly demonstrated, stability and prosperity could be achieved through a process of economic and political reform and integration into a community of democracies.

As I know from my position as President of ATA, in officially recognising the Atlantic Council of Serbia and Montenegro at a well attended inaugural meeting, Council is now one of the most effective organisations in the Atlantic Treaty Association. I am confident that if right policies are pursued membership of Partnership for Peace beacons followed by full membership of all Euro-Atlantic institutions. ✓

Alan Lee WILLIAMS
President of the Atlantic Council
of the United Kingdom

Alan Lee Williams (center – right) with the Youth Organization of the Atlantic Council of Serbia and Montenegro
Photo-archive of the Atlantic Council SM

ТОПЛОТА СЕВЕРА

Једна од најбогатијих земаља света: шеста по величини, 28. по насељености. Ове године обележава се стогодишњица мирног распуштања уније Шведске и Норвешке. У мултидимензионалном партијском систему 27 странака. Чланица НАТО-а, али не и ЕУ. Буџет одбране износи 3,8 милијарди долара.

Краљевина Норвешка, конститутивна монархија на северу Европе, једна је од најбогатијих земаља света. То је земља са најдужим људским веком, најбољим стандардом, здравством и стамбеним системом, веома развијеном индустријом и отвореном економијом, усмереном на извоз. Норвешка није чланица Европске уније (ЕУ), али учествује на њеном заједничком тржишту као потписник Договора о европској економској зони (ЕЕА) земаља ЕУ и Европског удружења за слободну трговину (ЕФТА).

Норвешка је по величини шеста земља у Европи, али је по насељености на 28. месту. С обзиром на положај, има изненађујуће благу климу. Најнижа температура достиже -51°C, док просечна годишња температура варира од 8°C дуж западне обале до испод нуле на планинама. Најхладнији месеци у години су јануар и фебруар, а најтоплије време у унутрашњости је средином јула.

Привреда Норвешке је комбинована – капиталистичка тржишна економија с јасном компонентом државног утицаја. „СТАТОИЛ“ (норвешка државна нафтна компанија) има доминантно место у норвешкој подводној и петрохемијској индустрији, као и у преради и на тржишту нафте. Пољопривреда и риболов су приватизовани, осим 10 одсто продуктивног шумског земљишта које је у власништву државе. У банкарском сектору постоје државне банке за најважније гране индустрије (пољопривреда, риболов, тешка индустрија), општине, регионални развој, стамбени систем и образовање. Држава поседује велики део хидроелектрана и електричних постројења. Иако има монопол на железницу и поштанске услуге, те државне компаније имају слободнија овлашћења, па је повећана конкуренција.

Године 2005. обележава се стогодишњица од мирног распуштања уније Шведске и Норвешке. Њихов разлаз, 1905. године, један је од малобројних примера мирног разлаза у 20. веку. Иако је тај разлаз праћен покретањима војске и опасношћу од рата, политички чиниоци су нашли начин за мирно решење. У ствари, шведско-норвешка унија је била лабава: чланице су биле умногоме самосталне. Главни разлог за унију била је заједничка одбрана, док су унутрашње послове, трговину, индустрију и културу суседи самостално организовали.

Политички систем

У Норвешкој, са краљем као поглаваром, и Стортингом (Народна скупштина Норвешке), као врховним законодавним телом, званична црква је Протестантска државна црква. За краљевску породицу је

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О НОРВЕШКОЈ

Монарх:	Његово краљевско величанство краљ Харалд V од Норвешке
Председник Владе:	Кјел Магне Бондевик
Површина:	386.958 km ²
Популација (2002):	4.525.000 становника
Становника по km ² :	11,7 становника
Главни град:	Осло
Језик:	норвешки (бокмел и нинорск) и у неким деловима сами
Вероисповест:	еванђелистичко-лутеранска (Црква Норвешке)
БДП (милион \$, 2001):	152.049 \$
БДП (по становнику \$):	30.800 \$
Валута:	1 круна = 0,109 €
Раст становништва (1995-2000):	0,6 ‰
Просечни животни век (2000):	79 година

NORTHERN WARMTH

One of the wealthiest countries in the world: sixth by size, 28th by population. This year marks the 100 year anniversary of the peaceful dissolution of the union of Sweden and Norway. In the multidimensional party system there are 27 parties. Norway is a NATO member, but is not in the EU. Their defense system budget is 3,8 billion dollars.

Norway is the northernmost country in the world. Norway is also a highly developed, industrial country with an open, export-oriented economy. Listed as one of the richest countries in the world, it

inland areas is mid-July.

The Norwegian economy is generally characterized as a mixed economy – a capitalist market economy with a clear component of state influence. Statoil (the

BASIC FACTS ON NORWAY

Head of State:	His Majesty King Harald V of Norway
Head of Government:	Prime Minister Kjell Magne Bondevik
Area:	386.958 km ²
Population (2002):	4.525.000
Population per km ² :	11.7
Capital city:	Oslo
Language:	Norwegian (Bokmål and Nynorsk) (In some districts, Sámi is also an official language)
State Church:	Church of Norway (Evangelical Lutheran)
GDP (mill. USD, 2001):	152.049
GDP (per capita USD) :	30.800
Currency:	1 Krone = 0,109 €
Constitution Day:	17 May
Population growth (1995-2000):	0.6 ‰
Average life expectancy (2000):	79 years

has also achieved top-rankings with regard to standard of living, life expectancy, overall health and housing standards. Norway is not a member of the European Union (EU), but participates in the EU common market as a signatory to the European Economic Area (EEA) Agreement between the countries of the EU and the European Free Trade Association (EFTA).

Norway is a monarchy situated in Northern Europe.

The Kingdom of Norway consists of the western and northern parts of the Scandinavian peninsula as well as the northern territories of Jan Mayen and the Svalbard archipelago, and Bouvet Island, Peter I Island, and Queen Maud Land in the southern hemisphere. Europe's sixth largest country in terms of land mass, Norway is sparsely populated and ranks only 28th in terms of population. The length of Norway's mainland coast, including fjords and bays, exceeds 20 000 km. To the east, Norway shares borders with Sweden, Finland and Russia, and to the north, west and south the country is surrounded by ocean areas. These include the Barents Sea, the Norwegian Sea, the North Sea and the Skagerrak.

Given Norway's extreme northerly position, its mainland climate is surprisingly mild. The lowest minimum temperature recorded is -51°C in Karasjok in northern Norway. The average annual temperature swings from some 8°C along the western coast to below freezing in the mountains. The coldest months of the year are January and February and the warmest time in the

Norwegian state-owned oil company) occupies a dominant position in Norway's subsea oil industry, as well as in the petro-chemical, oil refining and oil marketing industries. Agriculture and fisheries are in private hands, apart from the approximately ten per cent of productive forestry land owned by the state. Within banking, there are state banks for the most important industries (agriculture, fisheries, heavy industry) for the municipalities, for regional development, for housing and for education. The state has been a significant owner of hydropower stations and electricity plants. Although the state has a monopoly on railways and the postal service, the state-owned companies that have been established have been granted freer rein, which in turn implies that they are increasingly exposed to competitive forces.

The year 2005 marks the centennial anniversary of the peaceful dissolution of the union between Sweden and Norway. The end of the union between Sweden and Norway in 1905 is one of very few examples of a peaceful dissolution of a union in the twentieth century. However, it was accompanied by military moves, and there was always the threat of war looming in the background. During the course of summer and autumn 1905, Sweden and Norway made quite extensive preparations for war. In both countries, there were small, but extreme groups that were willing to go to war for the sake of their national pride. The atmosphere was extremely tense and volatile, and there was something of an arms race on both sides, which could easily have led to a war between Norway and Sweden in

обавезна евангелистичко-лутеранска вероисповест. У пракси, краљ је одговоран за свеобухватну контролу власти у Цркви, министар културе и вера има административну одговорност, док Стorting усваја законе и буџет за Цркву. Влада бира све бискупе и проповеднике. Врховно црквено тело је Општи синод. Иако црква и држава нису одвојене, сваки грађанин има право на слободу вероисповести. Девет од десет Норвежана староседелаца чланови су државне цркве Норвешке.

Норвешка има мултидимензионални систем партија. Најважнија је левицарско-десничарска димензија у којој су партије распоређане по оси сходно свом програму о правичној расподели и јавном планирању и контроли. Лево су социјалистичке партије, као што су Социјалистичка левицарска партија и Радничка партија. У средини су Централна партија, Хришћанска демократска партија и Либерална партија. У овој земљи постоји 27 политичких партија. Стorting је највише политичко тело у Норвешкој од појаве парламентаризма 1884. године. Избори за Стorting се одржавају сваке четврте године, а мандати се распоређују по систему пропорционалног представљања.

Влада има извршну власт, а њени чланови се бирају од чланова Стortingа. Најважније функције су јој давање нацрта закона и буџетских предлога на разматрање Стortingу, као и спровођење одлука преко својих министарстава. Владу предводи премијер. Формално, краљ тражи од већинске партије да формира владу или способну коалицију, и сваког петка разматра одлуке Владе у Савету, тј., одлуке одобравају заједно краљ и Државни савет. Краљ и премијер потписују све краљевске декрете.

Норвешка влада и премијер – и формално, и стварно – имају мање моћи него владе и премијери у многим другим западним земљама. Према традицији, премијер, министар спољних послова и министар економије имају највиши статус у Влади.

Одбрана земље

Норвешка је чланица НАТО-а од оснивања тог војно-безбедносног савеза. Буџет одбране износи 3.844,7 милиона долара (за 2005), а то чини 1,84 одсто БНП Норвешке.

Министарство одбране је политичка и административна институција. Сходно томе, оно је и део политичког апарата и административног система. Министар одбране је члан Владе и налази се на челу Министарства. Директно му је подређен државни секретар, а његов највиши стални државни службеник је генерални секретар. Министров главни војни саветник је шеф одбране, чије су стратешке функције сада интегрисане у Министарство. Министарство одбране се састоји од пет одељења са 300 запослених, и сви његови нивои имају и цивилна и војна радна места.

Фотографије: монографија „Норвешка”
Photos: Monograph of Norway

the worst case scenario. A violent solution to the conflict would have had to have been either dictated by ultra-nationalistic and heroic motives, or caused by an accident or misunderstandings during the military build-up. There were no other motives for a war. Structural and political factors pointed towards an amicable solution. The Swedish-Norwegian union was a loose union. The countries were autonomous in most respects. The main purpose of the union was common defence, but there was no shared defence organisation. In terms of internal affairs, trade and industry, and culture, Sweden and Norway were independent neighbours.

Political System

Norway has an official Protestant State Church based on the Evangelical-Lutheran religion. Although there is no separation of Church and State, all inhabitants have the right to exercise their religion freely in accordance with a 1964 amendment to the Constitution. Nine out of ten ethnic Norwegians are members of the State Church of Norway. Norwegian religious expression is largely private; whereas most individuals state that religion is important to them, this is not generally expressed through active religious participation in organized communities. While roughly 88% of the population belong to the Church of Norway, only 10% attend church services or other Christianity-related meetings more than once a month. Some 5.9% of the population are members of other religious communities, while 6.2% do not belong to any religious community at all.

The Church of Norway is a Protestant state church, headed by the King of Norway,

with the Storting as the supreme legislative body. The Royal Family is obligated to practise the Evangelical-Lutheran religion. In practical terms, it is the King in Council that is responsible for the overall government control of the Church. The Ministry of Cultural and Church Affairs has been given the administrative responsibility while the Storting (Norwegian national assembly) is in charge of adopting church-related legislation and budgets. All bishops and deans are appointed by the Government. The top ecclesiastical body is the General Synod.

Norway has a multi-dimensional party system. The most important of these is the left-right dimension, where the parties are distributed along an axis according to their concern with equitable distribution and public planning and control. To the left are the socialist parties, such as the Social Left Party and the Labour Party. Furthest to the right are the Party of Progress and the Conservative Party. The Centre Party, the Christian Democratic Party and the Liberal Party are found in the middle of the left-right axis. Norway has twenty seven political parties. The Storting (Norwegian national assembly) has served as the highest political body in Norway since the introduction of Parliamentarianism in 1884. Elections to the Storting are held every fourth year, and mandates are distributed according to a system of proportional representation. The Government is selected on behalf of the King from within the Storting. The Government serves as the executive power. Its most important functions are to submit bills and budget proposals to the Storting (Norwegian national assembly) and implement decisions through the Ministries. The Government is derived from the Storting and is headed by the Prime

Minister. Formally speaking, it is the King who asks the majority party to form a government or a viable coalition.

Government decisions are formally taken by the King in Council (that is, jointly approved by the King and the Council of State) every Friday. All Royal Decrees must be signed by the King and countersigned by the Prime Minister.

Both formally and in real terms, the Norwegian Government, especially the Prime Minister, has less power than in many other Western countries. Traditionally, the Prime Minister, the Minister of Foreign Affairs and the Minister of Finance comprise the highest-status Government positions.

Defence System of the Country

Norway has been a member of NATO since the inception of the military-security alliance. The defence budget for 2005 is 3,844.7 million dollars, which amounts to 1.84% of Norway's GDP.

The Ministry of Defence is a political and administrative institution. It is thus both a part of the apparatus of political government and a part of the administrative system.

The Defence Minister is a member of the government and the overall head of the Ministry. Directly subordinate to the Minister is the State Secretary. The Ministry's most senior permanent civil servant is the Secretary General. The Chief of Defence exercises his role as the Defence Minister's top military adviser and his strategic functions are now integrated within the Ministry. The Ministry of Defence is organised in five departments with a total staff of about 300. There are both civil and military posts at all levels within the Ministry.

ОРУЖАНЕ СНАГЕ НОРВЕШКЕ

Койнена војска

Особље: око 7.000 људи
За мобилизацију: око 9.500 људи

Оперативне способности:

- Мобилна тактичка копнена команда (6. дивизија),
- Независна механизована бригада,
- Баталјон ИСТАР као језгро заједничке оперативне јединице ИСТАР,
- Краљевска гарда,
- Гранична стража,
- Норвешки командоси за специјалне војне операције.

Средства:

- 52 борбена тенка типа Leopard 2 A4NO, (120 mm) и 62 Leopard 1 A5NO (105 mm),
- 104 наоружана пешадијаска борбена возила типа CV 9030,
- 500 наоружаних транспортера типа М-113 (разне верзије) и 74 транспортера типа SISU/PASI,
- 36 артиљеријских оруђа типа М 109 A3GN и 12 арт. оруђа типа MLRS,
- 24 противтенковска оруђа типа TOW, 100 комада типа ERYX и велики број M72,
- 36 минобацача типа BK 81 mm.

Морнарица

Особље: око 5.000 људи
За мобилизацију: око 6.000 људи

Оперативне способности:

- Норвешка командна оперативна група (команда и особље) води мултинационалне поморске операције у Норвешкој и изван ње.
- Норвешки командоси за специјалне операције,
- Команда за чишћење мина,
- Обалска ренџерска команда,

Средства:

- 3 фрегате класе "Oslo",
- 6 подморница класе "Ula",
- 14 МТВ класе "Hauk",
- МТВ класе "Skjold",
- 4 миноловца класе "Oksoy",
- 2 миноловца класе "Alta",
- минополагач као логистичко пловило класе "Vidar",
- HnoMS "Horten" као пловило за подршку,
- Мали број осталих пловила за подршку, укључујући HnoMS TYR и HnoMS "Vikriep".

Ваздухопловство

Особље: око 2.000 људи
За мобилизацију: око 15.000 људи

Средства:

- 57 борбених авиона типа F-16,
- 12 хеликоптера за претрагу и

- спасавање (CAP) типа "Sea King",
- 6 поморских патролних авиона типа P-3 "Orion",
- 6 транспортних авиона типа C-130 "Herkules",
- 6 хеликоптера „Lynx”,
- 18 хеликоптера типа "Bell" 412,
- 3 авиона DA-20 "Jet Falcon",
- 15 авиона за обуку посаде типа "Saab Safari".

Национална гарда

Снаге за брзо реаговање	5.000 људи
Снаге за логистичку подршку	25.000 људи
Снаге за појачање Резерва	20.000 људи 33.000 људи

Национална гарда се састоји од флексибилних и мобилних снага и чини територијалну копнену одбрану. Она осигурава

потпуну способност одбране да обезбеди националне снаге и прими савезничко појачање, и одговорна је за надгледање норвешке територије кроз појачану граничну стражу и друге врсте заштите снага.

Према норвешком уставу, сви способни мушкарци су дужни да бране своју земљу. Обавеза за служење војног рока почиње са 19 година и траје до краја године у којој особа пуни 44 године живота. Служење обухвата период почетног служења, усавршавање и могуће додатно служење у миру. Уз то, постоји и обавеза служења када је војска у ратном стању. Почетно служење варира од 12 месеци у Морнарици, Ваздухопловству и Копненим снагама до шест месеци у Националној гарди.✓

М. ИЛИЋ

NORWAY'S ARMED FORCES

Ground Forces

Personnel: approximately 7 000 people
On mobilization, approximately 9 500 people

OPERATIONAL CAPABILITIES

- A mobile tactical land command (6th Division)
- One independent mechanised brigade (Brig 6)*
- ISTAR battalion representing the core in a joint operative ISTAR unit
- H M The King's Guard
- Border Guard
- Norwegian Army Special Operations Commando

RESOURCES

- 52 Main Battle Tanks, type Leopard 2 A4NO (120mm) and 62 Leopard 1 A5NO (105mm)
- 104 Armoured Infantry Fighting Vehicles, type CV 9030
- 500 Armoured Personnel Carriers, type M-113 (various versions) and 74 type SISU/PASI
- 36 artillery pieces, type M 109 A3GN and 12 type MLRS

- 24 anti-tank weapons, type TOW, 100 type ERYX and a large number of M72
- 36 mortars, type 81 mm BK

The Norwegian Navy

Personnel: approximately 5 000 people
On mobilization, approximately 6 000 people

OPERATIONAL CAPABILITIES:

- Commander Norwegian Task Group (Command and Staff element) lead multinational maritime operations in and outside Norway
- 3 Oslo Class frigates
- 6 Ula Class submarines
- 14 Hauk Class MTBs
- 1 Skjold Class MTB
- 4 Oksoy Class minehunter
- 2 Alta Class minesweepers
- 1 Vidar Class minelayer as a logistics vessel
- Norwegian Naval Special Operations Commando
- Mine Clearance Command
- Coastal Ranger Command
- HNoMS Horten as a support vessel
- A small number of other support vessels including HNoMS TYR and HNoMS Valkyrien

The Norwegian Air Force

Personnel approximately 2 000 people
On mobilization, approximately 15 000 people

RESOURCES

- 57 F-16 combat aircraft
- 12 Sea King Search and Rescue (SAR) helicopters
- 6 P-3 Orion maritime patrol aircraft
- 6 C-130 Hercules transport aircraft
- 6 Lynx helicopters
- 18 Bell 412 helicopters
- 3 DA-20 Jet Falcon
- 15 Saab Safari aircrew training aircraft

The Norwegian Home Guard

Personnel for rapid reaction forces:

5 000 people

Forces for logistical support: 25 000

people

Reinforcement forces: 20 000 people

Reserve: 33 000 people

The Home Guard will consist of flexible and mobile forces and represents the territorial land defiance. It secures the total defense's ability to secure national forces, to receive allied reinforcements; it is responsible of the surveillance of Norwegian territory through strengthened border guard, and other types of force protection.

According to the Norwegian Constitution, all male citizens are bound to serve in the defense of their country if found fit to do so. Liability to military service starts at the age of 19, and lasts until the end of the year in which the person reaches 44 years of age. The service includes a period of initial service, refresher training, and possible additional service in peacetime. In addition, there is an obligation to serve if the Armed Forces is placed on a war footing. Initial service varies from 12 months in the Navy, Air Force and Army to 6 months in the Home Guard. Conscientious objectors may seek to be exempted and to do civil service instead. Even though the quantitative requirements for conscripts may be reduced, it is more import than ever to attract able and well-motivated young people to undergo initial military service. The highest priority will be given to the recruiting of the most suitable and best motivated young men and women both for initial military service, for regular service on contact and as either Subaltern or full career officers. The National Service Administration is located at Hamar and covers all service branches. Its tasks include initial testing, post allocation and call-up for initial service. The National Service Administration is also responsible for refresher service, registration and mobilization in the Armed Forces.✓

М. ИЛИЋ

Њ.Е. Ханс Ола Урстад, амбасадор
Краљевине Норвешке у Србији и
Црној Гори

НЕОПХОДНО ЈЕ СТРПЉЕЊЕ

За транзицију треба времена, и многи
људи у вашој земљи сада су у горој
ситуацији него што су били раније. То
је изазов за целокупан демократски
покрет, али ја сам оптимиста.

● **Колико траје Ваш мандат у нашој земљи?**

– Мој мандат као амбасадора Норвешке у СЦГ траје између четири и пет година. Будући да сам овде дуже од четири године, мој боравак у Београду ће се завршити негде у јесен 2005. године.

● **Шта мислите о нашем трагу и земљи?**

– Уопште гледано, политички и економски развој СЦГ у овом периоду био је позитиван. Међутим, за транзицију треба времена, и многи људи су у горој ситуацији него што су били, па је нестрпљење становништва разумљиво и представља изазов за целокупан демократски покрет. Када је реч о будућности, ја сам дефини-

тивно оптимиста у вези са СЦГ, под условом да демократске снаге наставе да воде земљу.

● **Како видите односе између наше две земље (економске, политичке и културне)?**

– Односи између Норвешке и Србије и Црне Горе су одлични, али економска сарадња је још увек на ниском нивоу. Бојим се да стара и веома лоша представа о земљи из Милошевићевог доба још увек постоји и да држи подаље пословне људе и инвеститоре из Норвешке. То значи, наравно, неразумевање тренутне ситуације и ми чинимо све што је у нашој моћи да то променимо. Када је реч о култури, имамо развијене програме, који се одвијају у оба

правца и на свим културним пољима. Најважније од свега је, по мом мишљењу, то што се сваке године велики број норвешких књига преводи на српски језик.

● **Како је Ваше мишљење о садашњем стању наше земље на путу ка евроатлантским интеграцијама?**

– Као контактна амбасада НАТО-а у СЦГ радимо свакога дана на томе да помогнемо да дође до најближе могуће сарадње са евроатлантским структурама. Али, упркос јасном побољшању, које се односи на обавезе СЦГ према Међународном кривичном трибуналу за бившу Југославију, још увек чекамо да се преостали оптуженици предају и престану да буду издајници сопствене земље.

● **Мислите ли да СЦГ својим чланством може да допринесе Програму „Партнерство за мир” и на који начин?**

– Мислим да ће СЦГ дефинитивно позитивно допринети „Партнерству за мир” играњем активне улоге и коришћењем свих могућности које оно пружа. А ми ћемо учинити све што је у нашој моћи да помогнемо.

● **Шта бисте поручили становништву СЦГ?**

– Стрпљење је, на жалост, још увек неопходно. Ви сте на правом путу, нема сумње, али још увек треба много времена за достизање високог животног стандарда какав заиста заслужујете. Просечан период транзиције за земље источне Европе је 12–15 година, а овде су прошле тек четири године.✓

М. И.

H.E. Hans Ola Urstad, Ambassador of the
Kingdom of Norway to Serbia and
Montenegro

PATIENCE IS NECESSARY

Transition requires time, and many people
in Serbia and Montenegro are in a worse
situation than they were before. That is a
result of the complete democratic
movement, but I am optimistic.

● **What is the length of your mandate in our country?**

– My term of duty as Ambassador of Norway is between four and five years. Considering I have already been here for over four years, I will be completing my stay in Serbia and Montenegro some time this autumn.

● **What is your opinion of our city and country?**

– In general, the political and economic development of Serbia and Montenegro during this period was positive. However, transition requires time, and many people are living in worse conditions than earlier. The impatience of the citizens is understandable and represents an effect of the complete democratic movement. In terms of the future, I am definitely optimistic about Serbia and Montenegro, provided that democratic forces continue to govern the country.

● **How do you see the relations between our two countries (in economic, political, and cultural terms)?**

– The relations between Norway and Serbia and Montenegro are excellent, however, economic cooperation is still at a low level. I am afraid that the old and very negative image of the Milosevic era still exists which keeps Norwegian business people and investors away. This is, of course, marks a misunderstanding of the present situation, and we are doing all we can to change it. In the cultural sector, we have extensive programs in both directions, and in all cultural fields. In my opinion, most important of all is the large number of Norwegian books which are translated into Serbian each year.

● **What is your opinion on the current status of our country on the path towards Euro Atlantic integration?**

– As the NATO Contact Embassy in Serbia and Montenegro, every day we are

working on facilitating the closest possible cooperation with Euro-Atlantic structures. However, in spite of clear improvements regarding Serbia and Montenegro's obligations to ICTY, we are still waiting for the remaining indictees to turn themselves over and no longer be traitors of their own country.

● **Do you believe that Serbia and Montenegro will be able to contribute to the “Partnership for Peace” program with its membership, and if so, in which way?**

I believe that Serbia and Montenegro will definitely make a positive contribu-

tion to the “Partnership for Peace” by playing an active role and using the resources which it offers. We will do all in our power to assist in achieving this goal.

● **What is your message to the citizens of Serbia and Montenegro?**

– Patience is, unfortunately, still needed. You are on the right path, there is no doubt about it, but it will still take a lot of time to reach a well-deserved high standard of living. The average period of transition for Eastern European countries is 12 – 15 years, but only 4 years have passed here thus far.✓

M. I.

ЗА УЗАЈАМНО ПРИХВАТЉИВО И УСАГЛАШЕНО РЕШЕЊЕ

Однос снага је, донекле, промењен – Србија је постала стожер стабилности и поуздане сарадње с међународном заједницом. Суштинска децентрализација је важан чинилац свеобухватног решавања косовског питања. Стратегија Београда „више од аутономије, мање од независности“ оквир је за успостављање новог модела саживота Срба и Албанаца и преуређење односа Косова према остатку Србије. Постоје све озбиљнији разлози да међународна заједница престане с великом журбом у одређивању будућег статуса Покрајине.

У нашој политичкој култури уврежило се гледиште да је косовско питање или проблем потпуног сједињења или делимичне ампутације. То је она несрећна димензија српске политике, карактеристична за политички неразвијене народе који све ломе преко колена, а која је, заправо, горштакча визија политике као надјачавања из нашег епског наслеђа (блиска, уосталом, и албанском политичком менталитету), апсолутно неприкладна за савремено доба сложене, мултилатералне дипломатије. У вођењу националне политике потребно нам је много истрајности, одговорности, систематичности, а затим и самопоуздања. Србију не могу да воде они који у њу не верују.

Посебно охрабрује то што је о Косову успостављен консензус на државном нивоу, да је формула „више од аутономије, мање од независности“, коју је инаугурирао председник Србије Борис Тадић, постала носећи стуб целокупне државне стратегије. Други важан чинилац свеобухватног решавања косовског питања је суштинска децентрализација, пре свега ради заштите тешко угрожене српске заједнице, и то ће питање, очекујемо, почети да се решава у најскоријем року. Такође, постоје све озбиљнији разлози да међународна заједница престане с великом журбом када је у питању одређивање будућег статуса Покрајине.

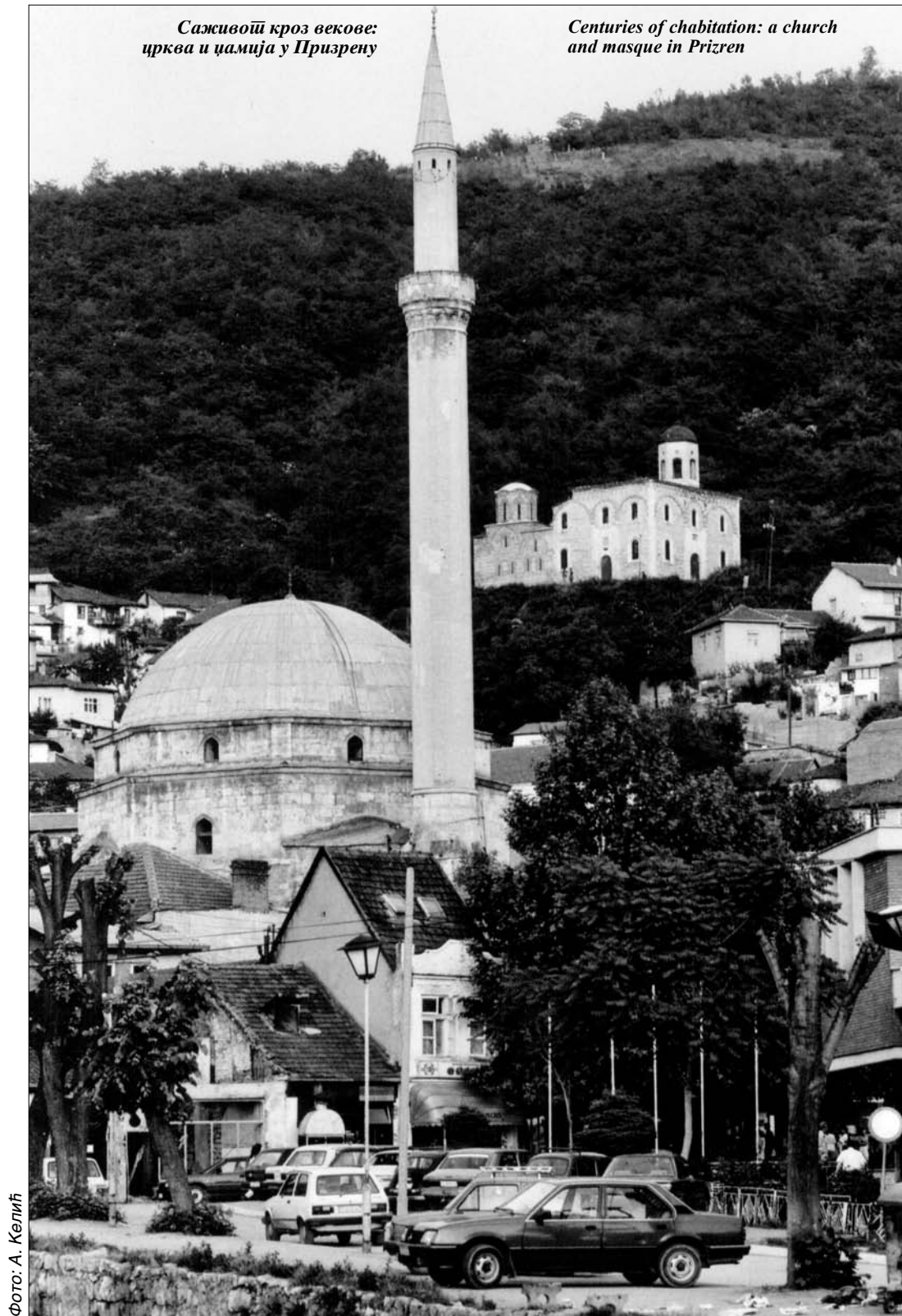
ПРВИ КОНСТРУКТИВНИ ИСКРАК СРБИЈЕ

Однос снага на простору Србије и Црне Горе је сада донекле промењен, и то тако што је Србија постала стожер стабилности и поуздане сарадње с међународном заједницом, док је Косово опет један тамни балкански вилајет у којем се обнављају крвави обрачуни међу локалним, сада само албанским политичким елитама. Међутим, све што је лоше за Косово, лоше је и за Србију. Узети заједно, они су ипак једна органска целина и, упркос великим разликама у менталитету, хроничним сукобима и опречним политичким тежњама, повезују их многе тешко раскидиве нити. То је, такође, про-

стор на који полажу право и Срби и Албанци. То је реалност коју треба увек имати у виду приликом дефинисања наших ставова о будућности Покрајине. Србија је дужна да, без обзира на наизглед непрестиве сукобе, дугорочно заштити интересе свих својих грађана у Покрајини, и Албанаца и Срба и осталих мањина. Наша одговорност није само национална, него је, изнад свега, државна.

Српска страна је већ направила један веома конструктивни корак, уобличен формулом „више од аутономије, мање од независности“ као оквиром за успостављање новог модела саживота Срба и Албанаца и преуређење односа Косова према остатку Србије. За Србију је независност Косова у било каквом облику (одложена, контролисана, условна, делимична итд.) апсолутно неприхватљива, не зато што се тиме угрожавају само витални интереси Србије него и зато што Србија са Црном Гором, као одговорна чланица међународне заједнице, не може да пристане на опасне преседане с далекосежно катастрофалним последицама.

Први ефекат који је краткорочно савлађив, али дугорочно неизбежан, а којег се, с разлогом, сви прибојавају, јесте регионални домино-ефекат. Други је прекрајање међународно признатих граница у Европи, унутар државе која није сложена попут СССР-а или СФРЈ, нити је резултат непосредног историјског компромиса као у Чехословачкој. Независност Косова не би била само кршење Повеље УН, укупног међународног поретка и завршног Хелсиншког акта из 1975, него опасан преседан који би охрабрио све остале агресивне сепаратистичке покрете у Европи и Евроазији. На Балкану, треба подсетити, не постоји, осим у Албанији, никаква подршка независности Косова и Метохије. Напротив, постоји унисона забринутост наших суседа да би било какав облик независности Косова дугорочно нарушио стабилност и европску будућност Балкана. То међународној заједници није непознато, иако можда у овом часу, због заузетости другим приоритетима, није свесна свих димензија тога проблема, нити серије ланчаних, дугорочно негатив-

Саживот кроз векове:
црква и џамија у Призрену

Centuries of cohabitation: a church
and mosque in Prizren

Фото: А. Келић

FOR MUTUALLY ACCEPTABLE AND COORDINATED SOLUTION

The balance of power is somewhat changed – Serbia became the center of stability and reliable cooperation with the international community. The wide-scope decentralization is an important factor for comprehensive solution for the issue of Kosovo. Belgrade's strategy of "more than autonomy, less than independence" is the scope of solutions for a new pattern for Serbs and Albanians' cohabitation, and redefining the relations between Kosovo and the rest of Serbia. There are more and more serious reasons for international community to slow the rush in deciding the future status of Kosovo.

In our political culture, a certain viewpoint that the issue of Kosovo is either the question of total unity or partial amputation has become enrooted. This is the misfortunate dimension of Serbian policy, characteristic of politically undeveloped nations who do everything hastily. It is, actually, highlanders' vision of policy as overpowering of our epic heritage (also familiar to Albanian political mentality) which is absolutely inappropriate for modern age of complex multilateral diplomacy. To conduct accountable national policy, we need much persistence, responsibility, systematic work and self-confidence. Serbia cannot be led by those who do not believe in it.

Very encouraging are consensus about Kosovo on state level and the formula "more than autonomy, less than independence", as the main pillar of common state strategy, inaugurated by Mr. Boris Tadic. The second important factor of commonly acceptable solution for the issue of Kosovo is wide-scope decentralization, primarily to additionally protect severely endangered Serbian community. We expect to begin solving this issue as soon as possible. There are also more and more serious reasons for international community to slow the rush for deciding the future status of Kosovo.

SERBIA'S FIRST CONSTRUCTIVE STEP FORWARD

The balance of power in Serbia and Montenegro is somewhat changed in favor of Serbia which became the center of stability and reliable cooperation with the international community. Kosovo is still the dark zone of renewed bloody conflicts between local, and now only Albanian, political elite. However, what is bad for Kosovo is bad for Serbia. Together, they are an organic totality connected by tight links in spite of great differences in mentalities, continual conflicts and adverse aspirations. It is also the area claimed by both Serbs and Albanians. This reality we should consider, while defining our positions about the

future of the province. It is Serbia's obligation to protect, in long term and regardless of seemingly unsolvable conflicts, the interests of its citizens in the Province of Kosovo – Albanians, Serbs and other ethnic minorities. Our responsibility is not only national but, above all, governmental.

Belgrade has already made one very constructive step formed by the formula "more than autonomy, less than independence", as the scope for the establishment of new pattern for Serbs and Albanians' life together and altering of relations between Kosovo and the rest of Serbia. The independence of Kosovo in any form (delayed, controlled, conditional, partial etc.), is absolutely unacceptable for Serbia. The reason lies, not as much as in endangering vital interests of Serbia, but in the fact that Serbia with Montenegro, as a responsible member of the international community, cannot accept dangerous precedents with far-reaching consequences.

The first reason is the regional domino-effect, containable in short term, but unavoidable in long term, and the one we all in this part of the Balkans fear of with reason. The second reason is changing internationally accepted frontiers in Europe, within the state which is neither established like USSR or SFRY, nor is the result of direct historic compromise as in Czechoslovakia. The independence of Kosovo would not only be the violation of UN Charter, universal international order and final Helsinki Act from 1975, but the dangerous precedent which would encourage all other aggressive separatist movements in both Europe and Euro-Asia. Except Albania, no Balkan country supports the independence of Kosovo. On the contrary, there is a unison concern of our neighbors that any kind of independence of Kosovo would, in long term, disturb stability and European future of Western Balkans. The international community is familiar with this problem, although, due to other current priorities, it is not aware of its dangerous elements or the series of consecutive and long-term consequences for the region. In Kosovo and Metohija, in spite of

них последица по регион. На Косову и Метохији су, упркос напорима међународне заједнице, још увек у току процеси етничке дискриминације за које смо сматрали да су поражени пре шест деценија.

Усвајање анахроне етничке сепарације која се нуди на Косову (а која је, као што знамо, једногласно одбијена у Босни и у Хрватској) значи, де факто, успостављање друге албанске државе у Европи. Нема, понављањем, посебне косовске нације с властитим идентитетом. У Покрајини има само Албанаца и Срба који имају супротстављена тумачења прошлости, разумевања садашњости и визије будућности. Да би се њихови, данас удаљени ставови помирили, потребно је да дође до свеобухватног договора о узајамно прихватљивом решењу између Београда и Приштине.

Контакт-групи, као и главним представницима међународне заједнице, јасно је да је Србија, од које се очекује флексибилност и спремност за компромис, прва учинила један веома значајан, конструктиван искорак преузимањем активне улоге у тражењу решења. Концепт уобличен формулом „мање од независности, више од аутономије” један је демократски рецепт, у складу са европским традицијама, с различитим опцијама: од једне врсте степенасте аутономије, као у Шпанији, ентитетске реорганизације, као у Босни и Херцеговини, решења по угледу на модел Јужног Тирола (Алто-Адиђе) у Италији, или, да поменем и најсвежији пример, у чијем је састављању учествовала и Европска унија – неко од решења из Охридског споразума у Македонији. На пример, у Охридском споразуму, који Европска унија сматра својим великим успехом, постоји одредба којом је предвиђено право вета за бројно слабију националну заједницу у свим пословима који се тичу њеног деловања.

Србија је, дакле, својим предлозима већ показала значајну флексибилност и да не жели, попут Милошевића, да преузме потпуну контролу над Покрајином, већ да, у договору с њеним доминантним националним заједницама, за сваку од њих одреди узајамно прихватљиву меру аутономних овлашћења. Сада је на албанској страни, од које се очекују умереност и одговорност, да учини потребне уступке, како би се створио простор за међусобно прихватљив компромис. Ако у овом тренутку за то нема одговарајуће спремности, онда међународна заједница треба албанску елиту из прелазних институција у Покрајини да охрабри на такве кораке.

Нема, дакле, црно-белог решења, само различитих нијанси сивог. На Косову и Метохији не може нити сме да буде поражен или победених.

Можемо бити веома охрабрени чињеницом да је Влада Србије пристала да, заједно с Председништвом Србије, а у сарадњи са Координационим центром за Косово и Метохију, ради на обликовању пројекта свеобухватне децентрализације са институционалним гаранцијама за ши-

року аутономију српске заједнице. То је сада заједничка државана стратегија на којој се усаглашено ради и припремају одговарајући пројекти. Децентрализација је модел интерног организовања под којим се подразумева заштита суштинских, фундаменталних европских вредности. То су следећа права: право на сопствену културу, језик, вероисповест, здравство, школство, пензионисиситем, локалну полицију и првостепенесудове. Логично је да се такве самоуправне целине успостављају на основу језичке претежности једног или другог народа. То значи образовање већих српских општина од садашњих уситњених ентитета које би, укрупњене, могле даље да се удружују између себе и да саме заступају своје интересе према властима у Покрајини. Стога је изузетно важно да се државна стратегија на време допуни одговарајућим садржајима, у виду прецизне документације о тачном броју расељених лица, несталима и убијенима, о свим спаљеним кућама и црквама, бесправно заузетим становима, узурпираним имањима и нелегално приватизованим фирмама, и тако обезбеди документациона аргументација у наступајућем преговарачком процесу, пре свега за предстојећу оцену стандарда. Она, свакако, не би смела да буде формална, и Уједињене нације су одговорне за то да се тај посао савесно обави, уз обавезне увиде у ситуацију на терену.

Оно што се чини веома битним у датим околностима јесте потреба да се стане на пут захукталом процесу дивље приватизације фирми и компанија које су у државном власништву, као и приватне имовине која је бесправно заузета. У случају да не буде хитних интервенција у вези с тим, онда је једино преостало средство жалба Европском суду за људска права у Стразбуру против оних који су узурпирали или бесправно продају имовину наше државе.

НАМЕТАЊЕ РЕШЕЊА КАО НАЈНИЖИ ОБЛИК РЕАЛПОЛИТИКЕ

Важно је да држава Србија, а не само Срби на Косову и Метохији, искаже своју виталну заинтересованост за учење у привредним ресурсима Покрајине. Јер најмање је 70 одсто рудног блага Србије управо на Косову и свих ових деценија

Фото: А. Келић

Део Призрена насељен Србима пре 17. марта 2004.

Србија је улагала велика средства у развој тих капацитета. Ако неке државе воде ратове због извора нафте који се налазе 5.000 километара далеко од њихових граница, зашто би Србија једнострано одустала од значајних ресурса који су одувек били виталан део њеног привредног система? Тиме би се, уједно, обезбедила и економска одрживост српске заједнице на Косову, која би, у сваком случају, имала са Београдом знатно ближе везе од оних које би уживала самоуправна албанска заједница на просторима Покрајине на којима чини већину становништва.

Оно на чему с наше стране треба стално insistирати јесте међусобно усаглашено и узајамно прихватљиво решење између Београда и Приштине, при чему међународна заједница треба да буде не само користан посредник, него и будући гарант постигнутог споразума. Није, дакле, могуће било какво одрживо решење ако није међусобно усклађено између страна у спору. Европска будућност тог простора сама по себи намеће потребу компромиса, договора и одговорне примене узајамно прихваћених решења.

Албански лобисти упорно гурају стару идеју да се Србија финансијски обеситети за уступање Косова тамошњим Албанцима, чиме се, практично, премда тога очигледно нису свесни, признаје да Косово није њихово. Наиме, чим хоћете нешто да купите, значи да признајете да то припада

A Serbian community in Prizren prior to March 17th, 2004

the significant efforts of the UNMIK and KFOR, there still are ongoing processes of continuous ethnic discrimination of the kind we considered eventually defeated six decades ago.

Adopting a model of anachronous ethnic separation, offered in Kosovo (which was unanimously rejected in Bosnia and Croatia) means establishing another Albanian state in Europe. There is no separate nation of Kosovo with its own identity. There are only Albanians and Serbs who adversely interpret the past, understand the present and foresee the future. To have their positions reconciled on this issue, Belgrade and Pristina need to reach a comprehensive agreement about mutually acceptable solution.

The Contact Group and main representatives of the international community recognize that Serbia, which is expected to be flexible and ready for compromise, was the first to make very important and constructive step by taking active role in searching for solution. The concept formed by the flexible formula “less than independence, more than autonomy” is a democratic recipe in accordance to European tradition and various options. Those options vary from one type of gradual autonomy in Spain, entity reorganization in Bosnia and Herzegovina, solutions like South Tyrol in Italy to the most recent solutions from

Ohrid Agreement in Macedonia which was partly made by European Union. For example, there is a regulation in Ohrid Agreement that allows the right on veto for the smaller community in every affair which concerns its actions. The European Union considers this Agreement as its great success.

With its suggestions, Serbia has already demonstrated considerable flexibility and shown that it does not want, like Milosevic, to take full control over Kosovo but to regulate mutually acceptable level of autonomy of two dominant national communities by reaching an agreement with them. Now the Kosovo Albanians, whom we expect to be moderate and responsible, should make the necessary concessions in order to make space for mutually acceptable compromise. If there is no such willingness at the moment, the international community should encourage Albanian elite from transitional institutions in the Province to make the necessary steps.

There is no black and white solution, only the different shades of gray. There must not be defeated or conquered ones in Kosovo and Metohija.

It is encouraging that the Government of Serbia agreed to work with the Presidency and cooperate to Coordination Center for Kosovo and Metohija in forming a project of comprehensive decentralization with institutional guarantees for the broad autonomy for the Serbian community. There are already prepared projects and working papers on the state strategy. The decentralization is a pattern of internal organizing which includes the protection of essential and fundamental European values. Those are the following rights: the right to have one's own culture, language, religion, health system, education, pension system, local police and courts of original jurisdiction. It is only logical to establish such autonomous units on the base of language majority of one or the other nation. This means establishment of larger Serbian municipalities than present-day small, isolated and ethnically discriminated population living in KFOR-protected enclaves. As these municipalities become larger, they could further unite and better represent their interests before province's government.

Therefore it will be very important to timely supplement the state strategy by

proper gathering of precise documents about the number of dislocated, missing and killed persons, burned houses and churches, illegally taken apartments and properties and illegally privatized state-owned companies. This will provide documented arguments in impending negotiations, first of all in approaching evaluation of standards' fulfillment. This evaluation should not be formal and the United Nations have the responsibility to do it responsibly and conscientiously with obligated insights from the field and from all interested communities.

What seems to be very important in given circumstances is the need to stop the rush in illegal privatization of state's firms and companies as well as illegal taking of private property. If there are no urgent actions to stop this, the only remaining means is to complain to The European Court for Human Rights in Strasbourg against those who usurped or illegally sold the property of our state.

IMPOSING OF THE SOLUTION AS THE LOWEST FORM OF REALPOLITIK

It is important that Serbia and not only Serbs in Kosovo and Metohija demonstrate its vital interest in participation in economy resources of the province. As a reminder, at least 70 percent of mineral wealth of Serbia is in Kosovo and it invested greatly in their development during several decades. If some countries wage wars over the oil resources thousand miles away, why would Serbia just give up significant resources which have always been the vital part of its system? This would provide sustainable economic survival of Serbian community in Kosovo and tighter connections to Belgrade than those that autonomous Albanian community would enjoy in the areas of their majority. Power-sharing is, therefore, the only viable solution.

What we should constantly insist on is mutually agreed and acceptable solution between Belgrade and Pristina with the international community as a future guarantee as well as a useful mediator. No solution could be sustainable if it was not agreed by the sides in dispute. European future of the region imposes the need for compromise, agreement and responsible application of mutually accepted solutions.

Albanian lobbyists persist in pushing the old idea – financially compensate Serbia for Kosovo – and they, although not being aware of it, practically admit that Kosovo is not theirs. If one wants to buy something, one admits it is someone else's. However it is necessary to come out of rough conditioning, which is not Serbia's policy. It is the policy of Albanian extremists who openly threat the international administration and its peace forces in the province if their maximal demands are not met. Threatening with some type of Albanian

неком другом. Треба, међутим, изаћи из оквира грубих условљавања, а то није политика Србије – то је политика албанских екстремиста, који отворено прете међународној администрацији и њеним мировним снагама у Покрајини у случају да се не изађе у сусрет њиховим максималистичким захтевима. Претња неком врстом албанске интифаде је притисак пред којим међународна заједница не би смела поклекнути, јер би и то био још један опасан преседан у међународном поретку.

Независност Косова значи поделу Србије, и када се често каже да нема поделе Косова то је исправно, јер нема ни поделе Србије. То је граница испод које се не може ићи. Све друго води у нове ломове и бескрајну спиралу насиља. Недавна понуда албанских лобиста да се Србији дозволи мања територијална компензација на северу Покрајине за признање независности остатку Косова додатно показује да је албанска елита на Косову у неповољној преговарачкој ситуацији, свесна чињенице да је замишљени план о независности све теже остварив, односно да је много удаљенији него што је то донедавно изгледало.

Србија мора показати да је стара европска држава, с народом који је, упркос трагичним грешкама у скорој прошлости, дошао у прилику да властити геостратешки положај, ону чувену „кућу на друму” сада искористи као мост за регионалну сарадњу и укупни просперитет Балкана. Наша стара историјска мана у веку глобализације постала је наша компаративна предност. Ми смо у средишту простора који повезује Средњу Европу с Малом Азијом, Источну Европу са Медитераном, у чворишту друмских, железничких и речних путева, нафтних и гасоводних праваца и у тим оквирима косовско питање, премда претеће експлозивно, постаје само део једног ширег геополитичког мозаика.

Стога увек треба истицати следећу чињеницу: не може се задовољити 1.700.000 Албанаца на Косову због њиховог крајње партикуларног интереса и идеолошких захтева деветнаестовековног типа, а трајно фрустрирати и снажно антагонизовати осам милиона Срба од којих ипак дугорочно зависи укупна стабилност западног Балкана. Наметање решења ученама и притисцима најнижи је облик реалполитике који само показује одсуство дугорочне визије и разумевања вишеслојности проблема, а не гарантује да ће овај регион постати стабилни део Европе с предвидљивом будућношћу и део система који се данас у политичком смислу подразумева под Европом.

Наша земља је, вреди подсетити, једна од оснивача УН и веома је битно да решавање косовског питања остане у оквирима те светске организације. Изван тога ми не можемо прихватити било каква решења. Сједињене Државе су изузетно важан чинилац у одређивању будућег статуса покрајине, пре свега због укупних безбедносних изазова и све већих терористичких претњи у региону. Сједињене Државе и ЕУ, заједно с Русијом, у тај про-

17. март 2004. у Призрену: Српске куће и црква у пламену

Фото архива Координационог центра за КиМ
Photo-archivе of the Coordination Center for Kosovo and Metohija

Душан Т. Батаковић је 1998. године сачинио план кантонизације Косова и Метохије који је, на жалост, био пророчки, пошто се показало да је само кантонизација могла да спречи несрећу која је уследила, укључујући и систематске прогоне Срба после 1999. године. У том документу, по први пут, Албанци нису названи мањином, него су заједно са Србима третирани као равноправна национална заједница, што су уочили и уважили и многи одговорни Албанци.

Др Душан Т. БАТАКОВИЋ,
амбасадор СЦГ у Грчкој

цес активно су укључене и преко УН и преко Контакт-групе. Европска перспектива јесте важан замајак који треба дугорочно да помогне, али је процес покренут кроз УН и логично је да се у тим оквирима пронађе решење, а тек потом да се додатно надограђује благотворном европском перспективом, изузетно важном за стабилност, мир, сарадњу и укупан напредак читавог региона ка евроатлантским интеграцијама.✓

Prizren on March 17th, 2004: Serbian homes and a church in flames

Kosovo. This also demonstrates their negative position in negotiations and their awareness of the fact that their independence plan is getting more and more difficult to realize. Actually it is much further from realizing now than it was recently.

Serbia must show that it is an old European country with nation who, despite tragic mistakes in recent past, now has a chance to use its geo-strategic position (famous “house on the road”) as a bridge for regional cooperation and complete prosperity of Balkans. Our old historic fault became our comparative advantage in the age of globalization. We are in the center of the region which connects Central Europe to Near East, Eastern Europe to Mediterranean and is a crossroad of roads, railways and rivers, oil and gas pipelines. This makes the issue of Kosovo, although threateningly explosive, only a part of wider geopolitical mosaic.

Therefore the following fact should be distinct: 1,700,000 Albanians cannot be satisfied for their particular interests and ideological demands of a nineteen century type and permanently frustrate and antagonize eight million Serbs who are rightfully considered, in long term, the key factor for the stability of the Western Balkans. Imposing the solution by one-sided pressure is the lowest form of *realpolitik* which shows absence of long term vision and understanding of problem multiplicity. It does not guarantee that this region will be stable part of Europe with predictable future and part of the system which is, in political sense, considered as Europe.

Our country is one of the founders of UN and it is very important to keep solving the issue of Kosovo within this organization. Without it, we cannot accept any solution. The USA is very important factor in deciding the future status of Kosovo, first of all because of the universal security challenges and growing terrorist threats to the region. The USA and EU, together with Russia are actively involved in this process through UN and Contact Group. The European perspective is an important incentive which should help in long term, but the process was started in UN and it is only logical to search for solution within it. Then it should be additionally supplemented by beneficial European perspective which is very important for the stability, peace, cooperation and joint advance of the whole region towards Euro-Atlantic integrations.✓

Dr. Dusan T. BATAKOVIC
Ambassador of Serbia and Montenegro
to the Hellenic Republic

intifada is the pressure to which international community must not surrender because it would be another dangerous precedent in the international order.

Independence of Kosovo means dividing Serbia. I agree with the statement that Kosovo cannot be divided either. It is the lowest limit one can take. Everything else leads to new conflicts and endless spiral of violence. Recently the Albanian lobbyists offered to compensate Serbia with small portion territory in the north of the province for the recognition of the independence of

In 1998, Dusan T. Batakovic made a plan for cantonization of Kosovo and Metohija which, unfortunately, was prophetic as cantons demonstrated to be the solution that could have stopped the following tragedy and systematic persecution of all Kosovo citizens, including Serbs after 1999. This document, for the first time, does not treat Albanians as minority but as an equal national community to the Serbian one which many responsible Albanians noticed and accepted.

Извештај Међународне комисије за Балкан скренуо је велику пажњу јавности у Србији због тога што је у њему предвиђена независност Косова, и то у четири фазе. „У првој фази, дошло би до де факто одвајања Косова од Србије. То је фаза која је садржана у Резолуцији 1244 Савета безбедности УН, којом је Косово претворено у протекторат УН. Друга фаза, независност без потпуног суверенитета, значи да је Косово и даље протекторат УН и независно, уз контролу међународне заједнице када је реч о људским правима и заштити мањина”. Следећа фаза названа је „вођени суверенитет”, и у њој треба да започну преговори о чланству Косова у Европској унији. Коначно, у четвртој фази, Косово треба да постане чланица ЕУ, с подељеним суверенитетом у оквиру те европске интеграције. Планом Комисије за Балкан предвиђен је посебан међународни статус за Косовску Митровицу и подручја око манастира. Горан Свилановић, бивши министар спољних послова СЦГ, сматра да би таква решења требало тражити и за Србе у енклавама, и да би, у ствари, о томе требало да се води дијалог.

Планом Комисије за Балкан, дакле, предвиђено је да Косово у другој фази, крајем ове или током наредне године, добије независност без суверенитета. „Пошто је досад ЕУ преговарала са државама”, каже Свилановић, „та формулација, ‘независност без суверенитета’, заправо значи да Унија може да преговара и са ентитетом који није држава, као што је Косово, а да на крају тих преговора, у тренутку уласка у ЕУ, постане држава у пуном смислу речи. Уколико би се инсистирало на томе да ЕУ преговара са државом, то би значило да се прво реши статус Косова, па да онда почну преговори. Мислимо да је то огромно губљење времена и шок за цео регион, поготово за српско становништво на Косову и Србију као државу. И због тога предлажемо фазни приступ. Мислим да се код нас људи праве да не виде шта се догодило – Србија је, на чему треба честитати и претходној и садашњој влади – добила Студију изводљивости. Али то се не односи на Косово, већ на Србију и Црну Гору. Процес преговора с Косовом је издвојен још пре три године. То знају сви политичари у Србији, а не знам да ли наша јавност то хоће да разуме”.

Сасијанци Конџакић-групе са званичницима у Београду и Приштини

Дан пре објављивања извештаја у Вашингтону, представници шест земаља чланица Контакт-групе и ЕУ разговарали су у Београду с највишим званичницима Србије и државне заједнице о стању на Косову и Метохији. Након састанка издато је саопштење из кабинета председника државне заједнице Светозара Маровића у којем се наводи да су највиши државни званичници Србије и СЦГ међународним представницима пренели да је мултиетнички карактер Косова крајње угрожен и да оцена стандарда мора да буде усмерена, пре свега, на то питање. „С обзиром да је планирано да се после оцене стандарда пређе на разговоре о будућем статусу Косова и Метохије, са наше стране је истакнуто да треба трагати

ЗАГРЕВАЊЕ ПРЕД ПОЧЕТАК ПРЕГОВОРА

Током пролећа је домаћој и међународној јавности представљено више различитих предлога и планова за разрешење статуса Косова и Метохије. Једно је сигурно – приближава се почетак преговора о будућем статусу јужне српске покрајине.

за компромисним решењем, које подразумева статус виши од аутономије, а мањи од независности”, каже се, између осталог, у саопштењу.

Чланови Контакт-групе нагласили су да неће бити једностраних решења и да решавање тог питања треба да допринесе европској будућности региона као демократског и мултиетничког.

„Београд ће промовисати политички дијалог са Приштином, а председник Тодић ће позвати председника Ругову на разговоре”, изјавио је након разговора Михаел Шефер, директор Министарства иностраних послова Немачке.

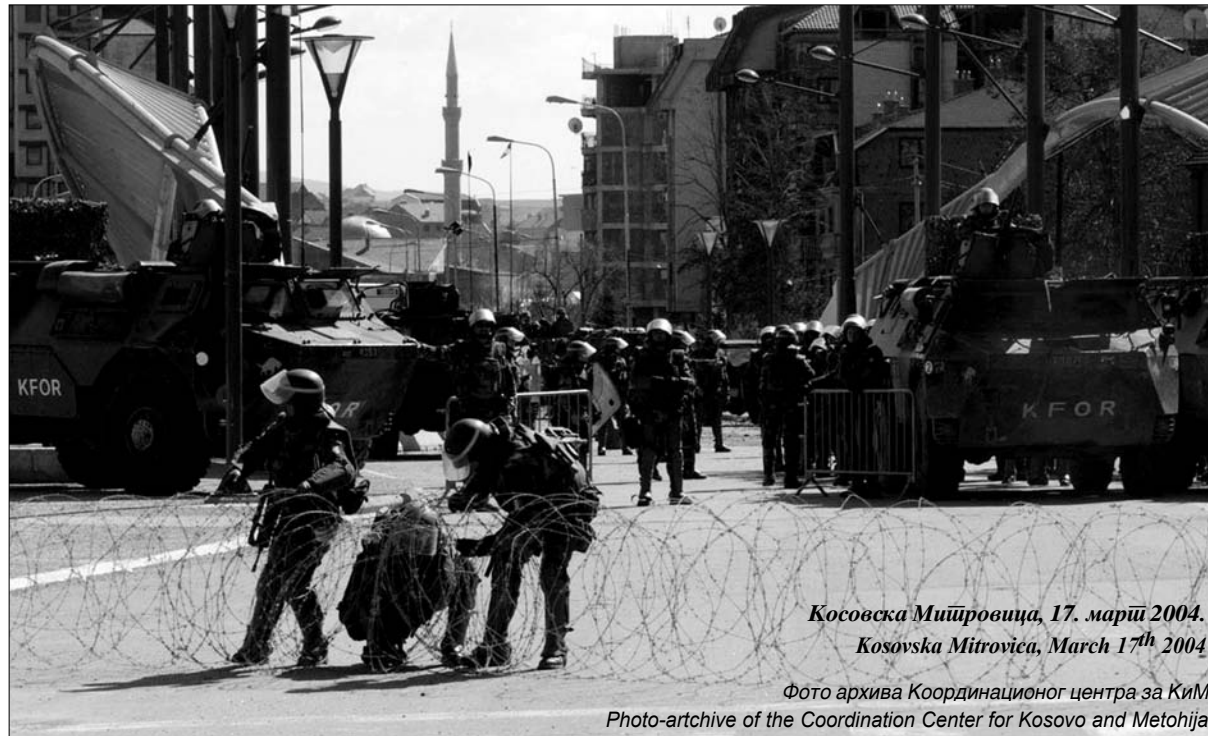
Политички директори министарстава иностраних послова земаља чланица Контакт-групе разговарали су, затим, у Приштини о оквирним принципима за уређивање будућности Косова и посебно нагласили територијалну неделивост те покрајине. У разговорима са Руговом, Косумијем и косовским Србима поновили су да решење за Косово мора да садржи одредбу да оно не може имати статус од пре марта 1999. године.

Очекује се да ће у преговорима између Београда и Приштине моћи да се усагласи 95 одсто уставног текста за Косово, осим најбитније одредбе – статуса. Уколико договор не буде могућ, међународна заједница ће наметнути решење, које још није дефинисано. До краја године требало би да се донесе и нова резолуција Савета безбедности којом те промене треба да се подрже.

Решавање ситуације Косова неће усвојити приближавање Београда Европској унији

На скупу посвећеном питању Косова, одржаном у Новом Саду 20. априла, директор канцеларије Међународне кризне групе Џејмс Лајон изјавио је да је међународна заједница одлучила да Косово буде независно – само је питање времена када ће независност и формално бити проглашена. Лајон је додао да ће Косово бити независно за мање од пет година, и да је то став који је недавно чуо од званичника из Европске уније и Сједињених Америчких Држава.

Истог дана, Европска комисија је усвојила у Бриселу документ у којем наводи као свој циљ стварање мултиетничког Косова. „После овогодишње оцене примене стандарда Уједињених нација, укључујући демократизацију, владавину права и заштиту мањина, могла би да уследи дискусија о будућем статусу Косова”, наведено је у документу. И даље: „Независно од исхода тих

разговора, Косово треба држати чврсто усидрено у токове напретка земаља региона Западног Балкана у оквиру Процеса стабилизације и придруживања. Привремене институције и народ на Косову треба да знају да је достизање стандарда за сигурно, стабилно и мултиетничко друштво дугорочна обавеза која иде даље од решења статуса и предуслов је за напредак ка Европској унији”.

Европска унија уверава Београд да тежње СЦГ за укључење у ЕУ неће бити одложене због решавања статуса Косова. „Штавише”, према том документу, „конструктивно ангажовање на Косову олакшало би сопствено кретање (СЦГ) ка Европској унији”.

Извршно тело ЕУ, у смерницама за Косово, предочава да је насиље из етничких побуда потпуно неприхватљиво и да се нереди из марта 2004. никад више не смеју поновити. „Још много корака је потребно да се учини пре него што Косово успе да створи друштво у којем ће се у потпуности поштовати народ сваког етничког порекла”, додаје се у том документу. ✓

Г. П.

WARM-UP BEFORE THE BEGINNING OF NEGOTIATIONS

Several different plans and propositions concerning the status of Kosovo and Metohija were presented to the domestic and international public this past spring. One thing is certain – the beginning of negotiations concerning the future status of the southern Serbian province are approaching.

without sovereignty by the end of this year or during the next. ”Since the UN have negotiated with countries so far”, said Svilanovic, ”the formulation independence without sovereignty actually means that UN can negotiate with an entity that is not a country, like Kosovo, and at the end of negotiations, in the moment of joining UN, it would become a real country. If we insisted on the fact that EU negotiates with a country, it would mean solving the status of Kosovo and only after that could negotiations begin. We consider it to be a great waste of time and a shock for the whole region, especially for Serbian citizens in Kosovo and Serbia as a country. That is why we suggest phases. I think that people in our country pretend not to see what had happened – Serbia got the Feasibility Study, and that is something that former and current government should be congratulated on. But, it doesn’t relate to Kosovo, but on Serbia and Montenegro. The process of negotiations with Kosovo was separated three years ago. All politicians in Serbia know that and I’m not sure if our public is willing to accept that.”

The Meetings of Contact Groups with Officials in Belgrade and Pristina

The day before the appearance of the report in Washington, the representatives of the six countries of Contact Group and EU discussed the situation in Kosovo and Metohija. After the meeting, the Cabinet of the President Svetozar Marovic announced that the representatives of Serbia and Serbia and Montenegro had informed the international representatives that the multiethnic character of Kosovo had been jeopardized and that the standard evaluation must be directed on that issue primarily. ”Regarding that it was planned to start the negotiations on the future status of Kosovo and Metohija after standard evaluation, we pointed out that we should search for a compromise, which would mean more than autonomy and less than independence” the report states. The members of Contact Group emphasized that the solutions would’t be one-sided, and that its solution should contribute to European future of the region as democratic and multi-ethnic.

”Belgrade will promote the political dialogue with Pristina and President Tadic will invite President Rugova for talks” Michael Shefer, the Director of Foreign Ministry of Germany announced after the talks.

After that, the political directors of foreign ministries of countries members of the Contact Group discussed in Pristina the basic principles of planning Kosovo’s future and emphasized the territorial indivisibility of the province. In discussions with Rugova, Kosumi and Serbs from Kosovo they repeated that the solution for Kosovo must contain a regulation that it cannot have the status as it had before March 1999.

Resolving the Status of Kosovo Will Not Slow Down Belgrade’s Accession into the EU

On the meeting dedicated to issue of Kosovo held in Novi Sad on 20 April, the director of the Office of International Crisis Group, James Lion stated that the international community had decided that Kosovo should be independent and that its formal proclamation was only a matter of time. He added that Kosovo would be independent in less than five years, and that it was the attitude he had heard from the officials of EU and USA.

On the same day in Brussels, the European commission adopted the document in which it states the creation of multiethnic Kosovo as its goal. ”Kosovo will be top priority in following months”. The document also states that after this year’s application of UN standards, including democratization, the rule of law, and protection of minorities, the discussion about future status of Kosovo could follow. Regardless of the results of the negotiations, Kosovo should be firmly held in courses of advancement of countries in West Balkans within the process of stabilization and integration. Temporary institutions and people of Kosovo should know that reaching standards for safe, stable and multiethnic Kosovo is a long term obligation which reaches further than status and is a condition for advancement towards EU.”

The European Union assures Belgrade that aspirations of Serbia and Montenegro will not be postponed because of problem of Kosovo. On the contrary, according to the document, ”the constructive participation in Kosovo would make easier its own movement towards EU.

The EU states that ethnic violence is completely unacceptable and that the riots from March 2004 must not be repeated. ”Many steps are needed before Kosovo will be able to create a society where all nationalities will be respected.”

It is expected that in negotiations between Belgrade and Pristina, 95% of the constitutional text would be agreed about, except the most important regulation – status. If the agreement couldn’t be reached, the international community would impose the solution, which is still not defined. By the end of the year, a new resolution of Security Council should be brought, and it should support the changes.

G. P.

ВАЖАН КОРАК КА БРИСЕЛУ

Више позитивних помака које је СЦГ направила од почетка године ради несметаног функционисања Парламента државне заједнице довело је до одлуке Европске комисије да предложи Савету министара ЕУ да усвоји позитивну Студију о изводљивости почетка преговора о закључењу споразума о стабилизацији и придруживању.

Почетком године из Брисела ка Београду, тачније ка региону, послате су две добре вести: Савет министара ЕУ одлучио је да се студентима, младим научницима и стручњацима са простора Западног Балкана омогући добијање виза по олакшаном поступку. Такође, почео је да се реализује „Суседски програм” – програм подршке ЕУ међурегионалној сарадњи, чији је циљ уједначавање привредног развоја земаља ЕУ и земаља које се с њима граниче. Међутим, почетак године био је обележен и снажним притиском ЕУ на Владу из Београда да од краја испуни своје међународне обавезе, односно да настави са изручењем Хашком суду оптужених за ратне злочине и да реши проблем у вези с непосредним изборима за Парламент државне заједнице који је настао због одбијања званичне Подгорице да усвоји закон о спровођењу тих избора на својој територији. Из тадашњих односа Европске уније и СЦГ дефинитивно се није могао предвидети позитиван расplet од 12. априла, када је комесар ЕУ за проширење Оли Рен, на конференцији за штампу у Стразбуру, обзанио одлуку Европске комисије да је СЦГ добила позитивну Студију о изводљивости, односно, да је испунила услове за почетак преговора о потписивању споразума о стабилизацији и придруживању.

Поспешено превазилажење препрека

Незадовољство ЕУ немогућношћу Београда и Подгорице да реше проблем функционисања Парламента државне заједнице, са или без непосредних избора за посланике, нарочито је постало видљиво када је високи представник ЕУ Хавијер Солана, средином јануара, одложио посету Београду. Београд је, ипак, неколико дана касније, посетио Оли Рен, а затим и Рајнхард Прибе, директор Дирекције ЕУ за Западни Балкан, али само да би поновили да је крај марта рок Београду за потпуну сарадњу с Хагом.

Суочена с великим међународним притиском, као и с јасно израженим незадовољством домаће јавности, Влада Србије била је приморана да интензивира сарадњу с Хагом. Тада је генерал Лазаревић донео одлуку да се добровољно преда, а потом и више бивших генерала и официра Војске Републике Српске. Они су одлучили да отпугују у Хаг уз гаранције за одбрану са слободe које им пружа Влада Србије.

Криза у функционисању државне заједнице додатно је отерећивала односе с Бриселом. Временом, увидела се неопходност ревизије Уставне повеље да би се обезбедио легитимитет рада садашњег сазива Парламента – већ крајем 2004. постало је јасно да владајућа коалиција у Црној Гори није спремна да усвоји закон о спровођењу непосредних избора за Парламент државне заједнице. Средином фебруара Хавијер Солана је изјавио да се ЕУ неће противити променама Уставне повеље ако се са тим сагласе сва три парламента. Истовремено, званичници ЕУ изразили су неслагање с предлогом црногорских власти у вези с трансформисањем државне заједнице СЦГ у заједницу независних држава. То је премијеру Ђукановићу и речено, почетком марта, на састанку са Соланом у Бриселу.

Европска унија и Србија потписале су у Бриселу, 31. марта, Споразум о размени текстилних производа. Тиме је озваничен режим слободног извоза текстила из Србије у ЕУ који је успостављен још у децембру 2004. године. Тај споразум је први уговор који је Србија закључила са ЕУ у оквиру „двоструког колосека” у придруживању европским структурама, односно у оквиру Процеса стабилизације и придруживања. Заправо, такви трговински аранжмани су увод у стварање зоне слободне трговине између ЕУ и СЦГ након потписивања споразума о стабилизацији и придруживању.

Почетком априла, уследили су нови позитивни помаци у односима на релацији Брисел–Београд, као што је одлазак, 4. априла, генерала Сретена Лукића у Хаг. Три дана касније, у Београду су, уз посредовање Хавијера Солане, највиши званичници СЦГ и држава чланица потписали Споразум о промени Уставне повеље, којим треба да се обезбеди делотворно функционисање Парламента државне заједнице. Предвиђено је да посланици старог (тренутног) сазива задрже своје мандате до следећих избора за републичке скупштине, када ће бити изабрани и нови посланици за Парламент државне заједнице (наравно, ако она до тада потраје). Такође, договорено је да се евентуално сазивање и организовање референдума у Црној Гори 2006. године обави уз консултације са Европском унијом. Да се односи између Уније и СЦГ крећу узлазним током могло се видети и 11. марта, када је Европска комисија одобрила 184 милиона евра финансијске помоћи Србији и Црној Гори из програма CARDS, за подршку земаља западног Балкана

Садржај Студије о изводљивости

У Студији су наведени закључци о томе колико је урађено на спровођењу политичких и економских реформи према стандард-

има Европске уније. Од октобра 2000. напредак СЦГ у приближавању ЕУ праћен је кроз Консултативну радну групу ЕУ – СЦГ (CRJ), а касније кроз Унапређени стални дијалог Брисела и Београда (и Подгорице).

Студија о изводљивости почетак је процеса за који ће бити неопходне даље политичке и економске промене. Под тим се подразумевају и реформе према европским стандардима у полицији, службама безбедности, Војсци и правосудју. Нарочито је значајно да се утврде буџетска издвајања за Војску, полицију и службе безбедности.

Европска комисија је у извештају о позитивној Студији о изводљивости, нагласила да је неопходно да Београд и Подгорица дају јасан опис својих трговинских режима и да задрже непромењене царинске стопе као основ за преговоре о либерализацији трговине. Такође, неопходно је да две републике посебно приону на посао везан за реформе правосудног и економског система и да ојачају државну управу, нарочито када је реч о конкуренцији, праву на интелектуалну својину, јавним набавкама, царинском и пореском систему.

Приликом „посете охрабрења Београду” на европском путу који следи, 18. априла, комесар за проширење Оли Рен је рекао да очекује да ће преговори о потписивању споразума о стабилизацији и асоцијацији почети на петогодишњицу октобарских промена у Србији – 2000. године. „Али”, упозорио је „није време за опуштање, управо супротно: овај позитивни замах треба одржати док свака особа оптужена за ратне злочине не буде приведена правди. Србија треба да искористи десетогодишњицу масакра у Сребреници да покаже колико је напредовала тако што ће до тада остварити потпуну сарадњу са Хашким трибуналом. Кључни део Процеса стабилизације и асоцијације је регионална сарадња, коју привреде земаља западног Балкана треба да искористе да би повезивањем у јединствено тржиште постале привлачније за стране инвеститоре”.✓

Г. ПОПОВИЋ

Београд – Belgrade

Фото: А. Келић

AN IMPORTANT STEP TOWARDS BRUSSELS

Since the beginning of the year, Serbia and Montenegro has made many positive changes in order to have free functioning of the Parliament of the State Union and revisions to the Constitutional Charter.

This influenced the European Commission's decision to recommend to the EU Ministry Council the adoption of a positive Feasibility Study at the beginning of negotiations concerning the conclusion of the Agreement of stability and joining in Strasbourg on April 12th.

Early this year, Brussels sent two good news to the region: the EU Ministry Council decided to enable easy visa regime for the students, young scientists and experts from the West Balkans. The realization of the “Neighboring program” started – the support program of EU to interregional cooperation whose goal is to equalize economy growth of EU countries and those that border with them. However, the beginning of the year was marked by strong pressure of EU on the Belgrade authorities to completely meet their international obligations, i.e., to continue extradition of indicted war criminals to the Hague and solve the problem of direct election for the Parliament of the asso-

ciation of states made by Montenegro's refusal to pass the law about such an election on its territory. Due to former relations of European Union and SCG, no one could predict the positive outcome when the EU Commissioner for expansion Olli Rehn announced European Union's decision that SCG got the positive Feasibility Study, i.e., met conditions to start negotiations about signing the Agreement of stability and joining on April 12th in the press conference in Strasbourg.

Gradually Overcoming Obstacles

The inability of Belgrade and Podgorica to solve the problem of the Parliament functioning, with or without direct elections for the representatives, caused apparent dissatisfaction when the EU High Representative Javier Solana postponed his visit to Belgrade in January. However, a few days later Belgrade was visited by Olli Rehn and then, Reinhard Pribe, the Director of EU Head Office for the West Balkans, only to confirm that the end of March is the deadline for the complete cooperation with the Hague. Facing strong international pressure and dissatisfaction of domestic public, the Government of Serbia was compelled to intensify cooperation with the Hague. General Lazarevic decided to give himself up and was followed by several generals and officers of the Army of the Republic of Srpska. They decided to go to the Hague with the guarantees of the Government of Serbia to defend themselves while on bail.

The crises in the state functioning additionally burdened relations to Brussels. In time, the necessity for revision of the Constitution Chart to provide legitimacy of the current Parliament, was obvious. By the end of 2004, it was apparent that the governing coalition in Montenegro was not ready to pass the law about carrying out of direct elections for the Parliament of the association of states. In February, Javier Solana stated that EU would not object the changes in the Constitution Chart if the three Parliaments agreed. Simultaneously, the EU Representatives expressed disagreement with the Montenegro Government's proposal for transforming SCG into an association of independent states. Premier Djukanovic was told so, in the meeting with Solana in Brussels, in March. The European Union and Serbia signed the Agreement about the exchange of textile products in Brussels on March 31st. This allowed the beginning of free export of textile from Serbia to EU established in December 2004. This agreement was the first one Serbia signed with EU, as a part of “double track” in joining the European structures, i.e., in the scope of the Process of stability and joining. In fact, such trade arrangements lead to free trade zone between EU and SCG after the signing of the Agreement about stability and joining.

General Sreten Lukic went to the Hague on April 4th, and that was one of the new positive shifts in the relations between Brussels and Belgrade. Three days later, the

highest authorities of SCG signed, with intervention of Javier Solana, the Agreement about the change of the Constitution Chart which should provide efficient functioning of the Parliament of the association of states. According to this, the representatives of the former (current) session should keep their mandates until the next elections for the Republic Assemblies when new representatives will be elected for the Parliament of the association of states (if it lasts till then). It is also agreed to possibly convoke and organize the referendum in Montenegro in 2006 with the consultations with the European Union. On March 11th, the European Commission approved 184 million € of financial help to Serbia and Montenegro from the CARDS program for the support to the West Balkans countries. This was the index of improvement in the relations between the Union and SCG.

Contents of the Feasibility Study

The Study, cites the conclusions about how much was done in implementing the political and economical reforms in accordance to EU standards. Since October 2000, the Consultative Task Group EU-SCG (SRJ) and, later, Advanced continual dialog between Brussels and Belgrade (and Podgorica) have monitored the advance in bringing SCG closer to EU. The Feasibility Study is the beginning of the process which will need further political and economic changes. This includes reforms in police, security services, the Army and judicial system in accordance to European standards. It is very important to determine budgets for the Army, police and security services.

In its report about positive Feasibility Study, the European Commission stressed the need for Belgrade and Podgorica to give clear description of their trade regimes and keep the same custom rates as the base for the negotiations for trade liberalization. It is also necessary for these two Republics to separately get down to work in judicial and economic system reforms and strengthening state governing, especially in the fields of competition, right on intellectual ownership, public acquisitions, customs and tax systems.

During his “encouragement visit to Belgrade” on the road to Europe, on April 18th, the Commissioner for the expansion expressed his expectations that the negotiations about the signing of the Agreement about stability and joining would begin on the fifth anniversary of October changes in Serbia in 2000. “But”, he warned, “it is not time to relax, on the contrary: this positive swing should be kept until every indicted person is brought to justice. Serbia should use the tenth anniversary of the massacre in Srebrenica to show how much it advanced by completely cooperating with the Hague Tribunal. The key part of the Process of stability and joining is regional cooperation, which the economies of Western Balkans countries should use to make a unique market and thus become more attractive for foreign investors”.✓

G. POPOVIC

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ ДРЖАВЕ

Даља реализација Програма сарадње СЦГ и НАТО-а допринеће новим реформским помацима у области одбране и безбедности. То се односи на наставак реформи система одбране, учвршћивање цивилне и демократске контроле Војске, израду преосталих доктринарних докумената који се односе на одбрану и основних докумената за приступање „Партнерству за мир”.

Променама које су се десиле у СР Југославији 2000. године и радикално измењеним политичким стањем јасније је нагештена нова међународна политика земље, усмерена ка поновном укључивању у међународне токове савременог света. Повратак у ОУН и ОЕБС, Пакт за стабилност Југоисточне Европе, прихватање Студије изводљивости и одлука да се покрене процедура приступања Програму „Партнерство за мир” („ПЗМ”) допринели су стварању основних претпоставки за квалитативно другачији третман и респективну позицију наше земље у међународној политици.

На основу тих активности, СЦГ враћа се у савремене интеграционе процесе, посебно оне који се односе на област одбране и безбедности. С обзиром на политичку и безбедносну реалност СЦГ, као и на чињеницу да су све земље Европе заптиту сопствене безбедности потражиле у систему колективне безбедности НАТО-а, успостављање чвршће сарадње са том асоцијацијом рационално је и безбедносно оправдано. Уједно, пријем у „ПЗМ” омогућио би нам да допринесемо изградњи нове безбедносне архитектуре, пре свега, на Балкану, а потом и на читавом европском континенту, и да се још активније укључимо у међународне активности у борби против глобалног тероризма.

Због значаја нашег прикључења „ПЗМ” и одлуке Врховног савета одбране, од 1. априла 2002. Савезна влада је, 25. априла 2002, одлучила да отпочне процес приступања СР Југославије том програму и задужила тадашње савезно министарство иностраних послова и Савезно министарство за одбрану, као надлежне ресоре, да координирају одговарајућу процедуру. Формални захтев за пријем Србије и Црне Горе у „ПЗМ” упућен је у јуну 2003, чиме се наша земља одредила према Програму као према нашем спољнополитичком приоритету. Коначно, то је потврдила и Скупштина СЦГ усвајањем стратегије одбране у новембру 2004. године. Тада је први пут новостворена државна заједница у једном стратегијском документу јасно исказала став да прихвата евроатлантске безбедносне вредности и да тежи прикључењу у евроатлантски простор (*Стратегија одбране државне заједнице Србија и Црна Гора*, НИЦ Војска, Београд 2005).

Војска СЦГ и Румунска армија у борби против тероризма: са војне вежбе „Плави пут 2004”

Serbia – Montenegro and Romanian Army in the battle against terrorism: military exercise “Blue Path 2004”

Фото архив Војске СЦГ / Photo – archive of the Army of Serbia and Montenegro

STRATEGIC PRIORITY OF THE STATE

Further realization of the program of cooperation between Serbia and Montenegro and NATO will contribute to the new reform movement in the area of defense and security. This is related to the continuation of reforms of the System of Defense, strengthening of civil and democratic control of the army, establishment of remaining doctrinal documents which are related to defense and basic documents for entering the “Partnership for Peace” program.

Changes which took place in SR Yugoslavia in the year of 2000 and the radical change in politics indicated more clearly the new foreign policy of the country aimed at readmission in international courses of contemporary world. The return to UN, OEBS, Pact for Stability of Southeast Europe, acceptance of feasibility study and the decision to start the procedure of joining Partnership for Peace program contributed to creating basic assumptions for different treatment and respect of international position of our country.

By these activities, Serbia and Montenegro returns to contemporary integrative processes, especially those regarding defense and security. If we consider the political and security situation of Serbia and Montenegro and the fact that practically all European countries have sought their own security within NATO's collective security, making stronger connections with this association is rational and, regarding security, justified. At the same time, by entering Partnership for Peace, we got the chance to contribute to development of new security architecture, first on Balkans, then on the whole European continent, and to take more active part in international activities against global terrorism.

Bearing in mind the importance of our joining the Partnership for Peace and the Decision of Supreme Defense Council from 1 april 2002, the Federal Government decided on 25 april 2002 to begin the process of SR Yugoslavia's joining the program and instructed the Federal Foreign Ministry and Federal Ministry of Defence and other relevant agencies to coordinate the procedure of joining the Partnership. The formal request for admittance of Serbia and Montenegro in Partnership for Peace was submitted in Jun of 2003¹ which determined our country towards the Partnersip as our foreign policy priority. The final confirmation was given by the Parliament of Serbia and Montenegro by accepting of Defence Strategy in November of 2004, when the newly formed Union, for the first time in a strategic document, clearly expressed its standpoint about accepting the Euroatlantic values and tendency to enter the Euroatlantic space.²

The First Contract Concerning Cooperation with NATO

Acknowledging the conditions set for our admittance in Partnership, regarding complete cooperation with the Hague Tribunal

Први уговор о сарадњи са Северноатлантским савезом

Уважавајући услове који су постављени за наш пријем у „ПЗМ“, а они се односе на потпуну сарадњу с Хашким трибуналом и постизање компромиса у вези с тужбом СЦГ Међународном кривичном суду, прихватањем Програма сарадње СЦГ и НАТО-а (Special Tailored Cooperation Program), у јуну 2003, НАТО дао је подршку напорима који се улажу у реформу сектора одбране и прилагођавање стандардима развијених демократских земаља. Програм је био пројектован до Истанбулског самита НАТО-а (јуни 2004), а њиме су обухваћени: серија од четири семинара (који су реализовани у току 2003), организовање посета експертских тимова НАТО-а СЦГ (посета експертских тимова НАТО-а реализована је у јануару, септембру и октобру 2004), похађање курсева припадника МО СЦГ у школи НАТО-а у СР Немачкој (у Оберамергау) и учешће СЦГ као посматрача у другим активностима и радионицама „Партнерства за мир“.

У току 2004. године успостављена је Интерресорна група за координацију припремних активности за приступање СЦГ Програму „Партнерство за мир“. Чинили су је представници ресорних министарстава државне заједнице и република чланица. Та група је припремила, а Савет министара усвојио, у децембру 2004, Акциони план за приступање СЦГ „Партнерству за мир“.

Високи званичници СЦГ сусрели су се у протеклом периоду с генералним секретаром Јап де Хоп Схефером и другим високим функционерима и командантима Северноатлантског савеза. Уједно, у фебруару 2004. постављен је специјални изасланик министра спољних послова СЦГ при НАТО-у, што је значајно олакшало послове координације и сарадње СЦГ и тог савеза. Такође, Краљевина Норвешка је, 1. септембра 2004, преузела од Велике Британије функцију контакт-земље за односе СЦГ са НАТО-ом коју ће обављати до 2006. године.

Проширење сарадње у 2005. години

Проширеним програмом сарадње СЦГ и НАТО-а за 2005. годину обухваћене су и специфичне потребе СЦГ за реформом система одбране, као и прилагођавање одбрамбених капацитета СЦГ стварним потребама и међународним стандардима. Иако су интензитет и обим сарадње ограничени због чињенице да СЦГ још није чланица „ПЗМ“, нови програм је по садржају и броју активности знатно шири и амбициознији. Приоритети у сарадњи с НАТО-ом за 2005. годину односе се на реформу сектора одбране и безбедности, планирање цивилне одбране, конверзију база и програм збрињавања вишка војног персонала, борбу против тероризма и учење страних језика, као и на друге активности значајне за изградњу институција одбране Србије и Црне Горе. У план

активности и спровођења новог програма сарадње први пут су укључени и други сегменти сектора безбедности (министарства унутрашњих послова држава чланица).

Даља реализација Програма сарадње и његово проширење – како због нових садржаја, тако и због повећања обима постојећих активности – допринеће новим реформским помаћима у области одбране и безбедности. Пре свега, то се односи на наставак започетих реформи система одбране и Војске СЦГ, учвршћивање цивилне и демократске контроле Војске, израду преосталих доктринарних докумената одбране и основних докумената за приступање „ПЗМ“, дефинисање програма које Војска, полиција, служба за обезбеђење државне границе и други државни органи и институције могу да понуде будућим партнерима у оквиру сарадње у „ПЗМ“ и унапређење обуке припадника оружаних снага СЦГ за мировне операције и борбу против нових претњи безбедности.

Све активности које су Министарство одбране и Војска СЦГ предузели, и које предузимају, у процесу припреме за приступање „ПЗМ“ део су визије на основу које систем одбране СЦГ треба да се усклади с новим безбедносним окружењем. Успостављањем трајних веза у оквиру безбедносне сарадње са НАТО-ом и другим земљама чланицама „ПЗМ“, СЦГ постаће још поузданији безбедносни партнер, који ће дати свој потпуни допринос стабилности и демократском развоју региона Југоисточне Европе.✓

Мр Зоран ЈЕФТИЋ,
начелник Одељења
за интеграције Управе
за међународну војну
сарадњу Министарства
одбране СЦГ

*Румунски специјалци
на брани хидроелектране
Ђердап: „Плави пут 2004“*

*Romanian special units
on the dam of the hidroelectric
power station Djerdap
"Blue Path 2004"*

Фото архив Војске СЦГ

Photo – archive of the Army of
Serbia and Montenegro

and compromise about the accusation of Serbia and Montenegro to International Court of Law, NATO accepted the Cooperation program between Serbia and Montenegro and NATO (*Special Tailored Cooperation Program*) in June of 2003 and thus supported the effort to reform the defense sector and adjust to the standards of developed democratic countries.

The program was projected until the Istanbul Summit of Nato (Jun 2004) and it consisted of four seminars (realized in 2003), organizing visits of NATO's expert teams to Serbia and Montenegro (realized in January, September and October of 2004), courses that members of MO of Serbia and Montenegro took at NATO's school in Oberammergau, Germany, participation of Serbia and Montenegro in other activities and workshops of Partnersip for Peace as an observer.

During the year of 2004 the Inter-department group was formed for coordination of preparatory activities for Serbia and Montenegro's joining the Partnership for Peace program. It consists of representatives of Federal and Republic Ministries². The group prepared and the Council of ministers approved of the Action plan about Serbia and Montenegro's joining the Partnership for Peace in December of 2004.

In previous period, the high representatives of Serbia and Montenegro had meetings with the general secretary Jap de Hop Shefer and other high representatives and commanders of NATO. At the same time, in february of 2004, the special emissary of Foreign Ministry of Serbia and Montenegro was sent to NATO, which greatly facilitated the coordination and cooperation between Serbia and Montenegro and NATO.

From 1 September 2004 the Kingdom of Norway took over the position of contact country for relations with Serbia and Montenegro from Great Britain, and it will retain this position until the year of 2006.

Widening Cooperation in 2005

The extended program of cooperation between NATO and Serbia and Montenegro for the year of 2005 included specific needs of Serbia and Montenegro to reform the defense system and adjust the defense capacities to our actual needs and international standards. Although the intensity and extent of cooperation is limited with the fact that we are not yet the member of Partnership, the new program is by the content and number of activities much more all-encompassing and ambitious.

The priorities in cooperation with NATO for the year of 2005 are about the reform of defense and security sector, planning of civil defense, conversion of basis and program for taking care of extra military personnel, fighting terrorism, foreign languages learning and other activities important for building the institutions of Serbia and Montenegro defense. The plan of activities and execution of the new cooperation program for the first time involves other segments of security sector (ministries of internal affairs of the member republics).

Further realization of Program of cooperation and its extending, by new content and spreading of extent of existing activities, will contribute to further reform steps in areas of defense and security. It is related to continuance of the started reforms of defense system and the Army of Serbia and Montenegro, strengthening of civil and democratic control over the Army, formulation of other doctrinal documents of defence and basic documents for joining the Partnership, definition of programs that the Army, Police, Unit for border security and other state agencies and institutions can offer their future partners in cooperation within Partnership and improvement in training of armed forces of Serbia and Montenegro for peace operations and facing new terroristic threats.

All past and present activities taken by the Ministry of Defence and the Army of Serbia and Montenegro in process of preparation for joining the Partnership are part of the vision aimed at making the system of defence of Serbia and Montenegro compatible with the new security environment. By establishing stronger connections within the security cooperation with NATO and other countries that are members of the Partnership, Serbia and Montenegro will become more reliable security partner, which will provide its complete contribution to stability and democratic development of Southeast Europe region.✓

Мр Зоран ЈЕФТИЋ
Chief of the Department
for International Military Cooperation
for the Ministry of Defense
of Serbia and Montenegro

¹ Before the decision of Federal Government about the starting of the procedure of joining Partnership, SR Yugoslavia didn't have formal forms of cooperation with NATO. However, the presence of Alliance members and their partners in peace operations in BH, and especially in Kosovo and Metohija, influenced the regular contacts and specific cooperation based on Dayton-Paris peace treaty, Resolution of SC of UN 1244 and military-technical treaty from Kumanovo. A special and very important form of cooperation with NATO was made in South Serbia, and as a concrete result of the cooperation, our troops were allowed to enter the Land Security Zone, and the Air Security Zone was relieved from 25 to 10 km. On the basis of military-technical treaty between the Army of Yugoslavia and NATO, the regular contacts are maintained through a Corporate Comission.

² The Defence Strategy of the Union of Serbia and Montenegro, Belgrade 2005

³ Ministry of Foreign Affairs of Serbia and Montenegro and Ministry of Foreign Affairs of Montenegro, Ministry of Defense, Foreign Ministry of Economic Relations, Ministry of Internal Affairs of Serbia and Montenegro and Ministry of Internal Affairs of Montenegro, Ministry of Justice, Ministry of Finance and Economy of Serbia, Ministry of Finance of Montenegro, Ministry of Traffic and Telecommunications of Serbia, Ministry of Navigation and Telecommunications of Montenegro, Serbian BIA, State Security of Montenegro, Ministry of Protection of Natural Resources and Environment of Serbia and Ministry of Spatial Planning and Environment of Montenegro.

ПОДРШКА СТВАРАЊУ ПАРТНЕРСКИХ ОДНОСА

После више од деценије неучествовања у мировним операцијама, Србија и Црна Гора је у јуну 2002, упућивањем три војна посматрача у мировну мисију УНМИСЕТ, у Источном Тимору, започела нову еру учешћа у операцијама очувања мира и безбедности у свету.

Повешаним ангажманом у мировним операцијама током 2003. и 2004. године и слањем својих људи у четири новоуспостављене мисије Уједињених нација (ДР Конго, Либерија, Обала Слоноваче и Бурунди) Србија и Црна Гора је показала да мировне операције постају све значајнији елемент њене спољне политике. То јој, осим укључивања државне заједнице у међународне интеграционе процесе, омогућава проширивање и продубљивање садржаја међународне сарадње, посебно са стратешким партнерима.

Усвајањем „Стратегије одбране” и „Закона о учешћу у мировним операцијама”, у новембру и децембру 2004, створен је потребан доктринарни и правни оквир за значајније учешће Србије и Црне Горе у мултинационалним операцијама. Тим документима одређени су типови мултинационалних операција у којима Србија и Црна Гора може да учествује, а дефинисане су и надлежности државних органа, као и поступак доношења одлука за учешће у операцијама. Осим тога, регулисан је начин финансирања учешћа у мултинационалним операцијама и дефинисан статус лица која су у њима ангажована. Међутим, вероватно најдалекосежнију и најзначајнију новину у тој области садржи „Доктрина одбране СЦГ”, којом су Војсци Србије и Црне Горе одређене нове мисије, односно, први пут је предвиђено да Војска „учествује у изградњи и очувању мира у региону и свету”.

Под новом наменом Војске подразумева се могућност да се у саставу међународних снага јединице Србије и Црне Горе ангажују на страном, често географски, климатски и културно сасвим другачијем простору. То, између осталог, намеће потребу свеобухватних и дубоких промена у свим сегментима Војске: од дефинисања доктрине нашег учешћа у мултинационалним операцијама и доградње и промена у организационој структури Војске, према њеној новој мисији, до доношења системских решења и њихове примене ради оспособљавања и припреме команди, штабова, јединица и људства за учешће у таквим операцијама.

Тешко је утврдити, међутим, без обзира на јасна доктринарна и законска одређења, да су наведеним променама озбиљније захваћени инволвиранни сегменти Војске: нестабилност и теш-

*У очекивању новој почетка:
војници ЈНА у мировној мисији у Египту*

*In expectance of a new beginning:
Yugoslav National Army soldiers in a peace mission in Egypt*

SUPPORT IN ESTABLISHING PARTNERING RELATIONS

After more than a decade of not participating in peacekeeping missions, in June of 2002, Serbia and Montenegro began a new era of participation in operations of preserving peace and security in the world by sending three military observers to the UNMISET peacekeeping mission in East Timor.

Through greater participation in peacekeeping missions in 2003 and 2004 and through sending its staff in four newly established UN missions (DR Congo, Liberia, Cote d'Ivoire and Burundi) the engagement of Serbia and Montenegro in peacekeeping missions becomes ever more significant element of its foreign policy which ensures new enlargement and deepening of the contents of international cooperation, especially with strategic partners, and becomes an important element for the state union joining international integration processes.

The adoption of Defence Strategy and the Law of participating in peacekeeping operations in November and December 2004 produced the necessary doctrinal and legal frame for the significant participation of Serbia and Montenegro in multinational operations. These documents determined the types of multinational operations in which Serbia and Montenegro could take part, the authority of state institutions and the process of deciding about taking part in operations were defined and the question of financing participation in multinational operations and the status of the persons engaged in these operations were regulated.

Probably the most far-reaching and the most important novelty in this field lies in the Serbia and Montenegro Defence Doctrine, which appointed new missions to Serbia and Montenegro or in other words, for the first time intended for the Army to "take part in building up and preserving peace in the region and the world."

The defining of the new purpose of the Army, especially that which for the first time entails the engagement of Serbia and Montenegro units in foreign, usually geographically, climatically and culturologically distant areas that belong to international forces, inevitably requires comprehensive and great changes in all the segments of the Army: from the definition of the doctrine of our participation in multinational operations, finishing touches and modifications in the organizational structure of the Army in accordance with its new mission to the introduction of system solutions and their application in training and preparing commands, headquarters, units and staff for the participation in multinational operations.

It is difficult to ascertain, regardless of clear doctrinal and legal choices, that the mentioned changes seriously influenced

које у функционисању система одбране и Војске значајно одвраћају пажњу од те мисије. Упркос томе, ипак су учинени значајни помаи, који остављају позитиван утисак на оне који ту делатност посматрају са стране, пре свега на стране партнере.

Формирањем Центра за мировне операције створено је организационо језгро које је остварило значајне резултате у успостављању критеријума за избор кадра за учешће у мултинационалним операцијама, формирању електронске базе података за расположиве кадровске потенцијале и примени захтеваних критеријума за избор људства које се оспособљава у земљи или упућује у иностранство. Осим тога, успостављене су функције непосредних припрема, праћења и извештавања о учинку ангажованог људства у мировним мисијама.

Веома интензивна сарадња са министарствима одбране и оружаним снагама страних земаља, које показују велико интересовање за развој сарадње и пружање помоћи ВСЦГ у оспособљавању за међународни ангажман изузетно је значајна за увођење нових стандарда у Војску и њено кадровско, стручно и доктринарно приближавање решењима која су прихваћена у њиховим армијама,

УН и Северноатлантском савезу. Оспособљавање у Војсци за нове профиле официра у мултинационалним операцијама (војни посматрачи, командни официри, штабни официри и официри за логистику, цивилно-војну сарадњу и примену хуманитарног права), које се изводи према стандардима и уз помоћ експерата, наставника и инструктора из иностранства, изузетно је важно за савремену војску чија је будућност у евроатлантским безбедносним структурама.

Највећи организациони, професионални и финансијски изазов за СЦГ јесте слање јединица у састав мултинационалних снага. Јер, оспособљавање и припрема јединица за тај задатак веома су сложени и за богате државе и савремене војске. Због тога је Војска Србије и Црне Горе отпочела у априлу 2005. обуку мањих професионалних пешадијских, инжењеријских и санитетских јединица, као и јединица војне полиције. Четворомесечном обуком јединица треба да се скрати период припреме јединица и обезбеде обучене јединице које, на основу донесене одлуке, могу у кратком року да се упуте у мултинационалну операцију. Обуку јединица прате и активности на оспособљавању командног кадра за дужности у саставу мулти-

националних снага. Упркос одређеним проблемима, због околности да Србија и Црна Гора нису у „Партнерству за мир“, веома је извесно да ће официри Војске током 2005. године ући у састав штабова неких земаља чланица НАТО-а које су ангажоване у мултинационалним операцијама.

Чланство у „Партнерству за мир“ и приближавање регионалним безбедносним структурама (НАТО, ЕУ, ОЕБС) биће снажан импулс Србији и Црној Гори да учини одлучнији корак за веће учешће у мултинационалним операцијама, што најбоље потврђује искуство суседних земаља, које су свој ангажман у мултинационалним операцијама започеле у сличним условима. Упркос значајним одрицањима која су поднеле, њихов јединствен закључак је да им је учешће у мултинационалним операцијама био најсигурнији и најефикаснији пут у стварање партнерских односа и интегрисање у клуб земаља којем у блиској будућности желе да припадају. То је пут на којем се налази и Србија и Црна Гора.✓

Пук. Петар ЂОРНАКОВ,
начелник Центра за мировне операције Војске СЦГ

Defense System of Serbia and Montenegro

the involved segments of the Army. The instability and difficulties in the functioning of the defense system and the Army considerably distract the attention from this mission.

Despite this, significant steps that make a positive impression on those who observe these activities, foreign partners above all, were taken.

The foundation of the Center for peacekeeping operations formed the organizational core which made significant results in setting out criteria for the selection of the staff for the participation in multinational operations, in the formation of electronic database of the available staff potentials, in the applications of the demanded criteria for the selection of the staff which are trained in the country or are deployed abroad, and the functions of immediate preparations, monitoring and reporting about the efficiency of the engaged staff in peacekeeping missions were established.

A very intensive cooperation with defense ministers and armed forces of foreign countries that show great concern for the developing of collaboration and providing help to Serbia and Montenegro Army in its training for international engagement is of the utmost importance for the introduction of new standards in

the Army and for its staff, professional and doctrinal solutions which are accepted in their armies, UN and NATO.

Army training for the new profiles of officers in multinational operations (Military observers, Commanding officers, Headquarters officers, Logistics officers, Civil-military cooperation, the Application of humanitarian rights) is performed according to the standards and with the help of experts, teachers and trainers from abroad and is extremely important for the modern Army whose future lies within Euro-Atlantic security structures.

The greatest organizational, professional and financial challenge to Serbia and Montenegro is sending units to the structures of multinational forces. Training and preparation of units for this task is a very complex job even for rich countries and modern armies.

Bearing this in mind, in April 2005 Serbia and Montenegro Army began the training of the smaller professional infantry, engineering and medical units of the Military police. The four-month training should shorten the period of preparation of units and supply the trained units which then may be sent to multinational operations shortly upon reaching a decision. The training of units is followed by the activities of training the commanding

staff for the obligations with multinational forces. Despite certain problems that exist due to the fact that Serbia and Montenegro is not the part of Partnership for Peace it is quite sure that during 2005 the Army officers will become members of the headquarters of some NATO countries engaged in multinational operations.

The membership in Partnership for peace and relations with the regional security structures (NATO, EU, OSCE) will be the strong incentive for Serbia and Montenegro to take a decisive step towards the greater participation in multinational operations. The experience of the neighbouring countries tells us a lot about it. They began their engagement in multinational operations under the circumstances similar to those in Serbia and Montenegro. Despite considerable renunciations, their unique conclusion is that the participation in multinational operations was the safest and the most efficient way to make partner relationship and to become the member of the club of the countries to which they wanted to belong in near future. That is the path on which Serbia and Montenegro is now.✓

Col. Petar CORNAKOV
Head of the Center for Peace Missions
of the Army of Serbia and Montenegro

KARTODROM

Sportsko-rekreativni
karting centar na Adi Huji,
Beograd, Srbija

KONTAKT

Kartodrom Ada Huja
11000 Beograd,
Poluostrvo Ada Huja bb

Telefon: 011/ 2971 621, 2971 622

Fax: 011/ 2971 623

E-mail: office@adakart.co.yu
www.adakart.co.yu

Zastava
a r m s

Famous and oldest manufacturer of sporting, hunting weapons and handguns in this part of Europe.

Zastava oružje D.P., Trg Topolivaca 4, 34000 Kragujevac, Serbia and Montenegro, phone: +381 34 323 683, fax: +381 34 336 077, e-mail: zastavarp@ptt.yu, www.zastava-arms.co.yu

2005

design by Zastava arms

DIFFERENT NEEDS.
DIFFERENT INDUSTRIES.
DIFFERENT COMPANIES.
DIFFERENT SIZES.
ONE COMMON GOAL:
GROWTH.*

GOALS ARE ONLY ACHIEVED BY TRULY UNDER-
STANDING EVERY ASPECT OF YOUR BUSINESS.
FROM ACCOUNTING TO AUDITING TO TAX AND
ADVISORY SERVICES WE HAVE THE KNOWLEDGE
YOU NEED AND AN UNDERSTANDING OF LOCAL
AND GLOBAL BUSINESS CLIMATES TO HELP YOU

ASSURANCE ADVISORY AND TAX AND LEGAL SERVICES.

PRICEWATERHOUSECOOPERS D.O.O.
MAKEDONSKA 30
11000 BELGRADE
TEL.: +381 11 3302 100
FAX: +381 11 3302 101
E-MAIL: OFFICE@YU.PWC.COM

DAVID TROW
SENIOR PARTNER

***CONNECTEDTHINKING**

PRICEWATERHOUSECOOPERS

©2005 PRICEWATERHOUSECOOPERS. ALL RIGHTS RESERVED. PRICEWATERHOUSECOOPERS REFERS TO THE NETWORK OF MEMBER FIRMS OF PRICEWATERHOUSECOOPERS INTERNATIONAL LIMITED EACH OF WHICH IS A SEPARATE AND INDEPENDENT LEGAL ENTITY. *CONNECTEDTHINKING IS A TRADEMARK OF PRICEWATERHOUSECOOPERS.

SECUT

HIGIENICAL AND TECHNICAL MAINTENANCE OF OBJECTS AND BUSINESS OFFICES

We use world known equipment and machines for the process of cleaning.

The chemical products for cleaning that we use possess ISO 9001:2000 certificate for quality and ISO 14001 certificate for ecology.

RECOMMENDATION LETTER

We gained trust from the leading companies in our country: EUROPEAN CONSTRUCTION, MPC GROUP, DI LINE, IKSEL, ENTRIX ...

- ▶▶▶ cleaning on the high places and unapproachable places and objects using rope systems
- ▶▶ general cleaning and protection of the hard floors
- ▶▶ crystallization of the old marble floors
- ▶▶ deep cleaning of the textile floors
- ▶▶ kitchen disinfection
- ▶▶ regular maintain of the office spaces
- ▶▶ vacuum cleaning and washing of big surfaces (parking places, warehouses, industrial areas)
- ▶▶ general cleaning after building and construction works

SECUT d.o.o.

Bulevar Mihajla Pupina 85b, 11070 Novi Beograd

tel.: +381 11 3010 901, fax: +381 11 3010 819, e-mail: office@secut.co.yu, www.secud.co.yu

MEGATREND
UNIVERZITET PRIMENJENIH NAUKA

15 GODINA PRAVOG OBRAZOVANJA!

Info: 011 33 73 805 / www.megatrend-edu.net